

cercle
transició
ecosocial

MEMÒRIA D'ACTIVITATS

CERCLE TRANSICIÓ AGROECOLÒGICA
I CONSUM CONSCIENT

21/
22

coòpolis

Ateneu Cooperatiu de Barcelona

ÍNDEX

1. <u>Introducció</u>	6
1.1. Objectius específics	
1.2. Eixos de treball	
1.3. Entitats agregades	
1.4. Resum d'actuacions	
2. <u>Servei de mapatge i diagnosi: bones pràctiques</u>	16
2.1. Bones pràctiques	
2.1.1. BBPP Menú Circular	
2.1.2. BBPP Coopdevs	
2.1.3. BBPP L'Apòstrof	
2.1.4. BBPP ODG	
2.1.5. BBPP Espigoladors	
3. <u>Servei de divulgació, sensibilització i generació de coneixement</u>	18
3.1. Campanya de comunicació i difusió a col·lectius d'especial atenció	
3.1.1. Campanya: Futurs impossibles	
3.1.2. Campanya: Cooperatives en transició	
3.2. Accions per a la creació de les diferents classes de cooperatives	
3.2.1. Alimentació i consum responsable	
3.2.2. Sessió formativa sobre supermercats cooperatius / Justícia Alimentària	
3.2.3. Taula Rodona: Els supermercats cooperatius poden contribuir a la sobirania alimentària	
3.2.4. Presentació Futurs impossibles: escenaris de futur per una transició ecosocial	
3.2.5. Taller Cooperatives en transició: Com integrar la perspectiva ecofeminista dins de les nostres organitzacions	
3.2.6. Fortaleses i debilitats del model de supermercats cooperatius	
3.3. Tallers de sensibilització o dinamització destinats a persones emprenedores	
3.3.1. Espurna Verda - Sessió 1 - Presentació del programa + El propòsit (Missió, Visió i Valors) del teu projecte	
3.3.2. Espurna Verda - Sessió 2- Cadena de valor circular (teòrica)	
3.3.3. Espurna Verda - Taller 2- Cadena de valor circular (pràctic)	
3.3.4. Espurna Verda - Sessió 3 - Sociograma: Aliances i persones	
3.3.5. Espurna Verda - Sessió 4 - Organització, governança i cures	
3.3.6. Espurna Verda - Sessió 5 - Model de negoci: El canvas ecosocial	
3.4. Diagnosi sobre les mancances i les oportunitats socioeconòmiques del territori/sector i elaboració d'una proposta bàsica de treball per posar en marxa el projecte	
3.5. Acompanyament a les empreses i entitats participants en la primera fase de coordinació del projecte	
3.6. Sessions per al disseny d'estratègies vinculades al creixement d'entitats de l'ESS	
3.6.1. Compost sessió 1: Gestió pública-comunitària del compostatge urbà	

- 3.6.2. Compost sessió 2: Pla de Compostatge Comunitari a Barcelona
- 3.6.3. Compost sessió 3: Un nou model de gestió, cooperativa de 2n grau?
- 3.6.4. Compost sessió 4: Properes passes i articulació amb l'administració
- 3.6.5. És possible un turisme cooperatiu i sostenible a Barcelona?
- 3.6.6. Com arriba del camp a la taula? Ecologia agroecològica i ESS
- 3.7. Acompanyament expert per enfortir viabilitat i l'estratègia de gestió
 - 3.7.1. Presentació Digitest
 - 3.7.2. Sessió de treball: Nodes de distribució agroalimentària a Barcelona
 - 3.7.3. Sessió d'assessorament Obrador bloc4

4. Servei de Formació per a la promoció, creació i consolidació de cooperatives i projectes d'ESS 39

- 4.1. Assessorament individual a mida a associacions o empreses per a la creació o la transformació en cooperativa. Una empresa o una associació que elabori el projecte cooperatiu o bé creï la seva pròpia cooperativa
 - 4.1.1. Sessió cooperativisme en el camp de la sostenibilitat > Borneo Nature Foundation
- 4.2. Assessorament individual i grupal per a la constitució de grups de treball intercooperatiu sectorial, grups de persones consumidores, etc
 - 4.2.1. Projecte comercialització conjunta - sector finances ètiques
- 4.3. Tallers destinats al teixit associatiu i a les empreses per donar a conèixer la fórmula cooperativa com a opció
 - 4.3.1. El cooperativisme en el món de la sostenibilitat (COAMB)
 - 4.3.2. 1a trobada oberta del Fòrum per la Transició Ecosocial (online)
 - 4.3.3. Jornada: Com l'ESS pot enfortir el petit comerç?
 - 4.3.4. Sessió cooperativisme consum - Màster Ecologia Política UAB
 - 4.3.5. 2a trobada oberta del Fòrum de Transició Ecosocial (FESC)
 - 4.3.6. Taller: Educació Ambiental Cooperativa SCEA
 - 4.3.7. Compostatge comunitari i sortides laborals dins el cooperativisme
- 4.4. Tallers de sensibilització o dinamització adreçats a professionals que de manera estratègica s'agrupen per prestar serveis conjuntament
 - 4.4.1. Obrador del nou Bloc4
 - 4.4.2. Cicle sobirania alimentària
 - 4.4.2.1. Supermercats i botigues cooperatives. Opcions per potenciar el consum cooperatiu (Cicle Sobirania Alimentària)
 - 4.4.2.2. Logística compartida: El repte de la distribució del producte agroecològic a la ciutat (Cicle Sobirania Alimentària)
 - 4.4.2.3. Obradors compartits. Mancomunar espais per elaborar productes de qualitat (Cicle Sobirania Alimentària)
 - 4.4.2.4. Restauració cooperativa. Xarxes d'intercooperació (Cicle Sobirania Alimentària)
 - 4.4.2.5. Mercats Municipals: peces clau per a una alimentació sostenible (Cicle Sobirania Alimentària)

4.4.2.6. Grup de treball intern sobre logística i distribució agroecològica a la ciutat de Barcelona

5. Servei d'acompanyament a la creació i consolidació de cooperatives i projectes d'ESS 61

5.1. Acompanyaments individualitzats ajustats a les necessitats de les persones treballadores interessades a constituir una cooperativa per continuar l'activitat.

5.1.1. Borneo

5.1.2. Gir.cat

5.1.3. El Petit Bané

5.1.4. Acompanyament per a integrar criteris de l'ESS i/o acompanyament per a incorporar-se al mapa de Pam a Pam

5.2. Accions de sensibilització o dinamització

5.2.1. II Jornada Compostem Barcelona: cap a una gestió comunitària i cooperativa del compost

5.2.2. La digitalització en el sector de l'alimentació agroecològica - Claus per digitalitzar el teu negoci

5.2.3. Fórmules cooperatives: foment del cooperativisme i alimentació sostenible

6. Conclusions i reptes de futur 69

01

INTRODUCCIÓ

01. INTRODUCCIÓ

Davant els grans reptes socials i ambientals als que cal fer front de forma urgent i degut a la magnitud de la crisi ecosocial que estem vivint apostem per una Economia Social i Solidària forta i que sigui capaç de liderar processos de transició ecològica i crear xarxes de resiliència i resistència al col·lapse.

Per una banda cal reforçar la dimensió ecològica de l'ESS, transversalitzant-la dins les organitzacions i les pràctiques de l'ESS. I per altra promoure tant la creació com el creixement de projectes de l'ESS que actuïn en sectors clau i estratègics per efectuar tal necessària transició ecosocial. Amb la creació del cercle de *transició ecosocial d'alimentació i consum* s'ha volgut donar resposta a aquests dos aspectes, abordant-los de forma transversal en totes les activitats desenvolupades.

Com a cercle ens centrem sobretot en la transició agroecològica i la sobirania alimentària entesa com un sector estratègic per aquesta transició i en el qual detectem la manca un espai de referència i articulació des de la perspectiva ESS a la ciutat. Els reptes i necessitats detectats són:

- que les iniciatives de l'ESS estiguin presents i fortes en totes les vàlvules de la cadena alimentària;
- reforçar la relació amb la pagesia periurbana i treballar en la direcció de ruralitzar la ciutat en general;
- manca d'estructures cooperatives de distribució i comercialització i la necessitat de fomentar de circuits curts de comercialització;
- urgència de democratitzar l'accés al consum agroecològic i fomentar el salt d'escala en el cooperativisme de consum.

De forma complementaria es fa incidència en el consum conscient i el mercat social entesos com a element clau en aquesta necessària transformació. En aquest sentit, posem en relleu la necessitat i oportunitat d'aproximar-nos al comerç local, una actor clau per l'enfortiment del mercat social.

En aquest sentit l'objecte principal del cercle és esdevenir dispositiu a disposició de les iniciatives existents i per existir per avançar en la transició agroecològica i la sobirania alimentària de Barcelona des del cooperativisme i l'ESS.

Consum agroecològic

INDICADORS 2021–2022

334

participants

12

acompanyaments

10

Insercions laborals

14

formacions

16

activitats de
sensibilització

1.1 Objectius específics

O1. Promoure i enfortir una economia cooperativa i ecològica

OE1.1 Fomentar la creació d'iniciatives de l'ESS situades en el marc de l'ecologia i la sostenibilitat

OE1.2 Transversalitzar l'ecologia dins les organitzacions de l'ESS

OE1.3 Articular el teixit de l'ESS per crear accions conjuntes per l'impuls d'una transició ecològica justa

O2. Articular i enfortir el sector agroecològic de Barcelona i el seu impacte i vincle amb el territori

OE2.1 Enfortir el vincle de les iniciatives de consum i l'alimentació agroecològica amb el sector primari, especialment amb la pagesia periurbana.

OE2.2 Fomentar l'impuls i enfortiment d'estructures alimentaries locals cooperatives i comunitàries que promoguin la sobirania alimentària des dels barris.

OE2.3 Promoure la digitalització i plataformització de les iniciatives de l'ESS del sector de l'alimentació agroecològica i el consum responsable

OE2.5 Fomentar l'impuls i creixement de projectes cooperatius en el camp de la prevenció del malbaratament alimentari i el compostatge urbà i comunitari

O3. Afavorir el creixement del mercat social de la ciutat

OE3.1 Aproximar l'ESS al comerç local: Promoure els valors i pràctica de l'ESS

OE3.2 Enfortir el mercat social a través de l'impuls i creixement de projectes cooperatius en nínxols estratègics.

1.2 Eixos de Treball

Els objectius específics es treballen mitjançant eixos de treball més concrets, que son:

	OBJECTIUS ESPECÍFICS VINCULATS
EIX 1. TRANSICIONS	OE1.1 Fomentar la creació d'iniciatives de l'ESS situades en el marc de l'ecologia i la sostenibilitat OE1.2 Transversalitzar l'ecologia dins les organitzacions de l'ESS OE1.3 Articular el teixit de l'ESS per crear accions conjuntes per l'impuls d'una transició ecològica justa
EIX 2. SOBIRANIA ALIMENTÀRIA ALS BARRIS	OE2.2 Fomentar l'impuls i enfortiment d'estructures alimentaries locals cooperatives i comunitàries que promoguin la sobirania alimentària des dels barris.
EIX 3. COMPOST COMUNITARI	OE2.5 Fomentar l'impuls i creixement de projectes cooperatius en el camp de la prevenció del malbaratament alimentari i el compostatge urbà i comunitari
EIX 4. DIGITALITZACIÓ	OE2.3 Promoure la digitalització i plataformització de les iniciatives de l'ESS del sector de l'alimentació agroecològica i el consum responsable
EIX 5. COMERÇ I MERCAT SOCIAL	OE3.1 Aproximar l'ESS al comerç local: Promoure els valors i pràctica de l'ESS OE3.2 Enfortir el mercat social a través de l'impuls i creixement de projectes cooperatius en nínxols estratègics.

1.3 Entitats

Espai Ambiental SCCL

Som una cooperativa de treball sense ànim de lucre, fundada el 2004, Treballem per la transició ecològica urbana desde una perspectiva ecofeminista i amb els valors de l'Economia Social i Solidària. Treballem entorn tres dimensions, per una banda, impulsant i gestionant projectes d'educació per la sostenibilitat per infants, joves i ciutadania en general. En segon terme treballem dinamitzant processors espais i dispositius per enfortir el teixit de l'ESS des d'una perspectiva ecològica, i amb sectors estratègics com l'alimentació, el consum, els residus, etc. Per acompanyem comunitats en processos de transició en els seus territoris (barris, habitatges, etc.) mitjançant plans comunitaris i projectes participatius.

Opcions de Consum Responsable SCCL

Cooperativa integral de consum i serveis, que treballa per promoure el consum conscient a nivell estatal i català des de 1996. L'activitat d'Opcions es desenvolupa en tres àmbits fonamentals: investigació i recerca entorn al consum responsable, amb la publicació del Quadern de manera bianual i amb la generació de contingut digital a la web ocptions.org; la promoció i foment del consum responsable tot fomentant el canvi en els patrons de consum, amb la plataforma de lazona.coop; i execució de campanyes comunicatives concretes sobre aspectes específics relacionats amb el consum. Tot això alhora que es dinamitza la generació de sinergies i dinàmiques d'intercooperació entre les seves socies de serveis.

FoodCoopBCN

Cooperativa de consumidores creada a finals del 2019 que ha portat el model dels supermercats cooperatius i participatius a la ciutat de Barcelona, promovent el consum d'una alimentació sostenible, justa i més assequible a la ciutat de Barcelona entre les persones sòcies que són propietàries i que també cooperen activament en el funcionament de l'establiment.

Compta amb un local al centre de Barcelona en el que s'hi ofereix una gamma completa d'aliments bàsics d'alimentació, neteja i higiene.

Agrupa actualment més de 400 persones sòcies i compta amb una extensa xarxa de relacions comercials i col·laboratives amb entitats de l'àmbit de l'alimentació i de l'economia social i solidària.

Arran de Terra

Cooperativa de treball associat sense ànim de lucre. Les membres d'Arran de terra compten amb una formació acadèmica interdisciplinària, que integra aportacions de les ciències naturals i les ciències socials, i amb una dilatada experiència laboral en recerca, divulgació, formació i dinamització d'iniciatives locals de Transició Agroecològica. Estem arrelades a diverses zones del país – la Garrotxa, la Conca de Barberà, la Selva, la Catalunya Central i l'Àrea Metropolitana de Barcelona – des de les que treballem arreu del territori català.

Compromeses amb promoure, a partir dels principis de l'Agroecologia i la Sobirania Alimentària, la transició cap a sistemes alimentaris i societats més justes i sostenibles. Per mitjà d'aquests processos locals de transició agroecològica, fomentem la producció ecològica i el consum de proximitat, la cohesió territorial i social, la justícia social i ambiental, i la conservació dels

ecosistemes i els recursos naturals. D'aquesta manera, procurem donar resposta a alguns dels principals reptes als que han de fer front actualment tant la pagesia com les societats locals en el seu conjunt.

Desvestint aliments // DIMMONS

Desvestint Aliments és una associació que ofereix continguts oberts que aborden des d'una visió artística i pedagògica temes relatius a l'acció política al món agroalimentari, des dels transgènics a la justícia social. La seva activitat se centra en el desenvolupament de tallers que conviden a la construcció i experimentació per part de la ciutadania d'un pensament crític en relació als valors agroalimentaris i el consum responsable, i en el disseny i en la promoció de nous recursos didàctics, com el joc de (des)vestint aliments o l'audioguia (contes per a tota la família sobre malbaratament, justícia social, traçabilitat...).

El grup de recerca Dimmons forma part de l'Internet Interdisciplinary Institute de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), un centre de recerca referent de l'àmbit de la societat de la informació i el coneixement. Les línies de recerca-acció de Dimmons estan focalitzades en el camp de la innovació socioeconòmica i de gènere i amb connexió amb la revolució digital i des d'una perspectiva feminista i procomú.

Dimmons lidera i participa de projectes competitius de l'àmbit a nivell local, nacional i internacional.

Tracten que la recerca que fan informi i fomenti el canvi i la transformació socioeconòmica.

1.4 Resum d'actuacions

Eix de treball 1 – Transicions
Servei de mapatge i diagnosi
Bones pràctiques ambientalització: ODG, Apòstrof
Servei de divulgació, sensibilització i generació de coneixement
Campanya Futurs impossibles
Campanya Cooperatives en transició
Presentació Futurs impossibles: escenaris de futur per una transició ecosocial

Taller Cooperatives en transició: Com integrar la perspectiva ecofeminista dins de les nostres organitzacions
Espurna Verda – Sessió 1 – Presentació del programa + El propòsit (Missió, Visió i Valors) del teu projecte
Espurna Verda – Sessió 2- Cadena de valor circular (teòrica)
Espurna Verda – Taller 2- Cadena de valor circular (pràctic)
Espurna Verda – Sessió 3 – Sociograma: Aliances i persones
Espurna Verda – Sessió 4 – Organització, governança i cures
Espurna Verda – Sessió 5 – Model de negoci: El canvas ecosocial
Diagnosi sobre les mancances i les oportunitats socioeconòmiques del territori/sector i elaboració d'una proposta bàsica de treball per posar en marxa el projecte ECOHUB
Acompanyament a les empreses i entitats participants en la primera fase de coordinació del projecte ECOHUB
És possible un turisme cooperatiu i sostenible a Barcelona?
Taller: Educació Ambiental Cooperativa SCEA
Servei de Formació per a la promoció, creació i consolidació de cooperatives i projectes d'ESS
Sessió cooperativisme en el camp de la sostenibilitat > Borneo Nature Foundation
El cooperativisme en el món de la sostenibilitat (COAMB)
1a trobada oberta del Fòrum per la Transició Ecosocial (online)
Futurs Impossibles: escenaris de futur per una transició ecosocial
2a trobada oberta del Fòrum de Transició Ecosocial (FESC)
Servei d'acompanyament per a la creació i consolidació de cooperatives i projectes d'ESS
Acompanyament individualitzat a Borneo
Acompanyament individualitzat a Gir.cat
Eix de treball 2 – Sobirania Alimentària als barris
Servei de divulgació, sensibilització i generació de coneixement
Sessió formativa sobre supermercats cooperatius / Justícia Alimentària
Taula Rodona: Els supermercats cooperatius poden contribuir a la sobirania alimentària
Fortaleses i debilitats del model de supermercats cooperatius
Com arriba del camp a la taula? Ecologista agroecològica i ESS
Sessió de treball: Nodes de distribució agroalimentària a Barcelona

Grup de treball intern sobre logística i distribució agroecològica a la ciutat de Barcelona
Sessió d'assessorament Obrador bloc4
Servei de Formació per a la promoció, creació i consolidació de cooperatives i projectes d'ESS
Obrador del nou Bloc4
Sessió cooperativisme consum - Màster Ecologia Política UAB
Supermercats i botigues cooperatives. Opcions per potenciar el consum cooperatiu (Cicle Sobirania Alimentària)
Logística compartida: El repte de la distribució del producte agroecològic a la ciutat (Cicle Sobirania Alimentària)
Obradors compartits. Mancomunar espais per elaborar productes de qualitat (Cicle Sobirania Alimentària)
Restauració cooperativa. Xarxes d'intercooperació (Cicle Sobirania Alimentària)
Mercats Municipals: peces clau per a una alimentació sostenible (Cicle Sobirania Alimentària)
Servei d'acompanyament per a la creació i consolidació de cooperatives i projectes d'ESS
Fórmules cooperatives: foment del cooperativisme i alimentació sostenible
Eix de treball 3 - Compost Comunitari
Servei de divulgació, sensibilització i generació de coneixement
Compost sessió 1: Gestió pública-comunitària del compostatge urbà
Compost sessió 2: Pla de Compostatge Comunitari a Barcelona
Compost sessió 3: Un nou model de gestió, cooperativa de 2n grau?
Compost sessió 4: Properes passes i articulació amb l'administració
Servei de Formació per a la promoció, creació i consolidació de cooperatives i projectes d'ESS
Compostatge comunitari i sortides laborals dins el cooperativisme
Servei d'acompanyament per a la creació i consolidació de cooperatives i projectes d'ESS
II Jornada Compostem Barcelona: cap a una gestió comunitària i cooperativa del compost
Eix de treball 4 - Digitalització
Servei de mapatge i diagnosi
Bones pràctiques digitalització: espigoladors, menú circular, coopdevs
Servei de divulgació, sensibilització i generació de coneixement

Presentació Digttest
Servei d'acompanyament per a la creació i consolidació de cooperatives i projectes d'ESS
La digitalització en el sector de l'alimentació agroecològica - Claus per digitalitzar el teu negoci
Eix de treball 5 - Comerç i mercat social
Servei de divulgació, sensibilització i generació de coneixement
Alimentació i consum responsable
Servei de Formació per a la promoció, creació i consolidació de cooperatives i projectes d'ESS
Projecte comercialització conjunta - sector finances ètiques
Jornada: Com l'ESS pot enfortir el petit comerç?
Servei d'acompanyament per a la creació i consolidació de cooperatives i projectes d'ESS
Acompanyament per a integrar criteris de l'ESS i/o acompanyament per a incorporar-se al mapa de Pam a Pam

02

SERVEI DE MAPATGE I DIAGNOSI:
BONES PRÀCTIQUES

02. SERVEI DE MAPATGE I DIAGNOSI: BONES PRÀCTIQUES

Aquest eix vol difondre aquelles iniciatives que poden servir d'inspiració a altres cooperatives. Per això hem entrevistat a cinc entitats que amb la seva activitat obren camí a noves formes de fer.

En aquest primer any ens hem centrat en dues temàtiques: la digitalització en el sector agroecològic i processos perquè activen a les cooperatives cap a una transició ecosocial.

Bona Pràctica	Entitat	Enllaç
Garantint el dret de les persones econòmicament vulnerables a l'accés a una alimentació sana, saludable i sostenible	Menú circula	https://www.bcn.coop/practica/garantint-el-dret-de-les-persones-economicament-vulnerables-a-lacces-a-una-alimentacio-sana-saludable-i-sostenible/
Acompanyament a Supermercats Cooperatius en l'ús d'eines de gestió digitals.	Coopdevs	https://www.bcn.coop/practica/accompanyament-supermercats-cooperatius/
El potencial de les eines digitals contra el malbaratament alimentari	Fundació Espigoladors	https://www.bcn.coop/practica/el-potencial-de-les-eines-digitals-contra-el-malbaratament-alimentari/
Pla de transició ecofeminista amb visió interseccional	ODG (Observatori del Deute en la Globalització)	https://www.bcn.coop/practica/pla-de-transicio-ecofeminista-amb-visio-interseccional/
Revisió de les dinàmiques de les membres de la cooperativa per un consum més sostenible	L'Apòstrof	https://www.bcn.coop/practica/revisio-de-les-dinamiques-de-les-membres-de-la-cooperativa-per-un-consum-mes-sostenible/

03

SERVEI DE DIVULGACIÓ, SENSIBILITZACIÓ I
GENERACIÓ DE CONEIXEMENT

03. SERVEI DE DIVULGACIÓ, SENSIBILITZACIÓ I GENERACIÓ DE CONEIXEMENT

3.1 Campanya de comunicació i difusió a col·lectius d'especial atenció

3.1.1 Campanya: Futurs impossibles

La campanya "futurs impossibles", forma part d'un projecte més gran, co-liderat entre XES, Coòpolis i ODG amb tres grans línies de treball:

1. Una campanya d'incidència, de setembre de 2022 a febrer de 2023, des d'on anar abordant els debats clau de la transició ecosocial, juntament amb els moviments socials implicats en les diferents lluites. A l'agenda podeu veure ja els debats ja programats.
2. La organització de tallers participatius per a la construcció d'escenaris de futur, per preparar els pobles i ciutats per aquest futur incert. En aquest vídeo hi ha una explicació de la metodologia i enfocament que utilitzem.
3. El Fòrum de Transicions Ecosocials, que organitzarem a Barcelona, els dies 24 i 25 de febrer de 2023, com a gran trobada de país per confluïr entre actors i mostrar que un altre futur és possible.

Per tant, aquesta campanya es centra en el .1 , i en comunicar en termes generals les idees força del projecte. A nivell pràctic:
Es va llançar el dimarts 4 d'octubre.

Hashtags: *#TransicióEcosocial*, *#FUTURSimPOSSIBLES*

Comptes de referència (TW): @XES_cat, @coopolis_bcn, @twitt_ODG

Article de referència:

<https://futursimpossibles.org/2022/09/27/futurs-possibles/>

Web de referència: futursimpossibles.org

Materials de la campanya:

<https://nextcloud.pangea.org/index.php/s/9dxZlp4wpaRbJNx>

3.1.2 Campanya: Cooperatives en transició

Campanya per donar a conèixer el nou servei d'assessorament per transversalitzar l'ecologia dins les organitzacions. Web de referència de la campanya: www.bcn.coop/cooperatives-transicio/, i el hashtag [#CooperativesEnTransició](https://twitter.com/CooperativesEnTransició)

En un moment de profundes transformacions desencadenades pel desbordament global dels límits planetaris que estan posant en perill les bases que sostenen la vida a la Terra. Aquesta campanya vol portar pràctiques ecologistes a tots els àmbits de les cooperatives.

Un dels principals trets de la campanya és que proposa canvis en totes les esferes d'actuació d'una cooperativa.

- Com a consumidora
- Com agent socioeconòmic
- Com agent polític
- Com a comunitat

La campanya proposa un procés en el qual les organitzacions i les persones que en formen part incorporin canvis de mirada, d'activitat i consum que participin del canvi de paradigma.

Un viatge orientat al canvi, on s'acullen les reflexions i emocions que van sortint.

Un viatge compartit, emocionant i enriquidor i perquè no, també divertit.

3. 2 Accions per a la creació de les diferents classes de cooperatives

3.2.1 Alimentació i consum responsable

Activitat organitzada en el marc de la Fira d'Economia Social i Solidària. A l'activitat, en format taula rodona i ronda final de micro obert, hi va assistir una vintena de persones. A part de la participació de les entitats organitzadores, que van presentar els seus projectes i van aportar dades i diversitat de mirades referents a l'àmbit alimentari, va ser molt fructífera i rellevant la participació del públic, amb intervencions, comentaris, idees i preguntes que van enriquir les exposicions i van ajudar a donar-hi profunditat..

Al llarg de l'activitat es va posar la mirada tant en el paper que juguen les consumidores com en les solucions que s'ofereixen des de les entitats participants. En general, els projectes presentats van despertar molt d'interès i voluntat de canvi entre el públic. També es va

lamentar, de manera recurrent, la paradoxa que aquells projectes que més promouen el bé comú són els qui més difícil ho tenen. Una de les conclusions a les que es va arribar i major consens va generar és que és fonamental parlar de

corresponsabilització de consumidores, empreses i administracions públiques en la construcció d'un model alimentari i de consum sostenible.

3.2.2 Sessió formativa sobre supermercats cooperatius / Justícia Alimentària

Visita guiada formativa amb sòcies i alumnes de l'entitat Justícia Alimentària.

Explicació del funcionament i dinàmica interna del supermercat FoodCoopBCN, del repartiment de tasques reproductives.

Varem tindre un enriquidor debat posterior sobre els aprenentatges del procés viscut, dels reptes actuals i dels èxits i fracassos del model supermercat cooperatiu.

3.2.3 Taula Rodona: Els supermercats cooperatius poden contribuir a la sobirania alimentària

Emmarcada en el programa de la festa major de l'Eixample Esquerra, varem generar una activitat de visita guiada amb una xerrada posterior.

A la xerrada en format taula rodona, el debat es centrava en com els supermercats cooperatius poden contribuir a la sobirania alimentària i com poden afavorir l'entrada del producte agroecològic a la ciutat i per tant impulsar el sector de la pagesia rural i periurbana.

Per últim vam fer un tast de productes del supermercat FoodCoopBCN.

3.2.4 Presentació Futurs impossibles: escenaris de futur per una transició ecosocial

En el marc de la FESC es va presentar el projecte de Transició Ecosocial impulsat per Coòpolis, juntament amb la XES i l'Observatori del Deute en la Globalització. Es va explicar la campanya d'incidència Futurs (im)possibles, i el que Fòrum per la Transició Ecosocial, que es celebrarà els dies 24 i 25 febrer de 2023, a Barcelona

A la segona part, vam explorar, de manera participada, els 4 escenaris (ecosocials) de futur, elaborats per la Conchi Piñeiro i el José Luis Fernández Casadevante (Kois), que són la base sobre la que fer tallers participatius per a la construcció d'escenaris de futur. Els 4 escenaris són el Decreixement, el Green New Deal transformador, el Green New Deal corporatiu i l'Ecofeixisme.

Per més detalls, en el punt, 3.1 ja hem explicat la campanya, i en els punts 4.1, explicarem el fòrum.

Cooperatives en transició

3.2.5 Taller Cooperatives en transició: Com integrar la perspectiva ecosocial dins de les nostres organitzacions

En el marc de l'Escola d'Estiu de la XES, Resilience Earth, l'Esberla i Coòpolis varem presentar les diferents eines i programes que proposem per una transició ecofeminista de les entitats. Un espai per compartir amb les participants experiències fetes i posar en especial valor tot el camí fet fins ara.

Resilience Earth: Sismògraf

l'Esberla:

www.esberla.cat/projectes-propis/movem-fitxa/

Coòpolis: www.bcn.coop/cooperatives-transicio/

3.2.6 Fortaleses i debilitats del model de supermercats cooperatius

A FoodCoop vam tindre una presentació del projecte i visita guiada amb estudiants d'un màster internacional sobre alimentació sostenible dirigit per Camilla Hoff-Jørgensen, profesora a la universitat DIS de Copenhague.

Aquesta activitat es va enriquir amb la intervenció de Silvio Covolo, dinamitzador comunitari i de Giulio Cappadona, responsable de botiga de Foodcoop BCN. Després de la visita, on vam comentar les diferents funcions i tasques i l'organització d'aquestes, vam comentar quines són les fortaleses del model i quines són les debilitats.

3.3 Tallers de sensibilització o dinamització destinats a persones emprenedores

Els tallers per a persones Emprenedores, les vam integrar a Espurna Verda (www.bcn.coop/espurna-verda), un programa d'emprenedoria que t'acompanya des de la idea a la creació d'un projecte cooperatiu o nova línia de negoci, i incorpora la mirada ambiental en el procés mitjançant marcs de l'economia ecològica, circular i regenerativa.

L'objectiu del programa és oferir eines, metodologies i recursos per desenvolupar la idea de projecte des de la seva dimensió de sostenibilitat, governança i cures, posant una especial atenció en la dimensió ambiental del projecte i en com augmentar el seu impacte en les transicions ecològiques urbanes.

A persones i equips que volen crear o consolidar projectes socioeconòmics que situen el seu àmbit d'acció en sectors estratègics per la transició ecològica i/o que incorporen la sostenibilitat ambiental en la intencionalitat del projecte.

Es va dissenyar i realitzar per Espai Ambiental i LabCoop, a més de comptar i enriquir-se de les experteses de les altres entitats del cercle i de l'Ateneu. El programa oferia:

- Itinerari de 5 sessions durant el mes de juny-juliol (24h)
- Acompanyaments i mentoria del projecte
- Comunitat i foment de la intercooperació
- Metodologies i continguts pràctics d'aplicació directe al projecte

Les sessions es van condensar en format intensiu d'estiu, pensades per seguir un itinerari i així poder acompanyar l'evolució del projecte. Tenien la durada de 3h, i s'estructuraven en dues parts: formació (recursos i continguts) i taller (aplicació al projecte).

3.3.1 Espurna Verda – Sessió 1 – Presentació del programa + El propòsit (Missió, Visió i Valors) del teu projecte

La primera sessió, com a arrencada del programa, ens vam presentar, compartir els projectes de cada una de les participants, així com necessitats del projecte i expectatives del curs.

A continuació vem treballar el propòsit del projecte: quina és la missió, visió i valors de la vostra idea? Vam exposar el marc teòric, i exemples concrets de propòsits, i tot seguit les participants van fer l'exercici de construir una missió, visió i valors de seu projecte, que vam compartir posteriorment.

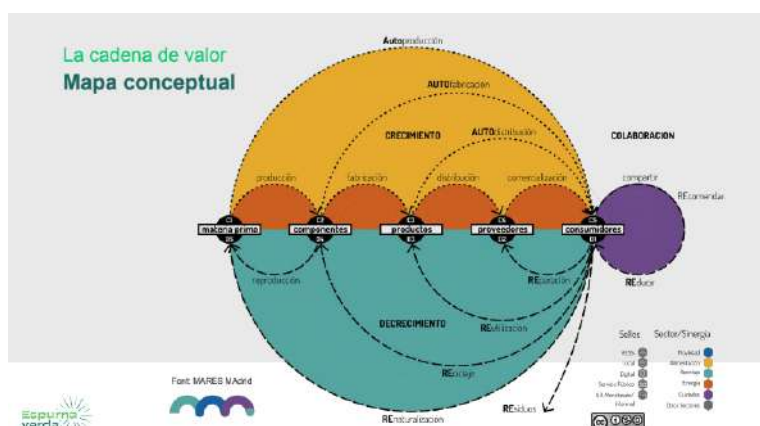

3.3.2 Espurna Verda – Sessió 2- Cadena de valor circular (teòrica)

Aquesta sessió està dividida en dues parts, treballem la circularitat del projecte mitjançant l'aplicació de l'economia circular en la cadena de valor. La primera part la vam dedicar a explicar el marc teòric: que és una cadena de valor? per a què serveix? les baules de la cadena. De la cadena de valor clàssica a la cadena de valor circular. Explicació de la metodologia de Mares per aplicar la circularitat a la cadena de valor del projecte

3.3.3 Espurna Verda – Taller 2- Cadena de valor circular (pràctic)

Taller de disseny del mapa visual de la cadena de valor del projecte mitjançant la metodologia de Mares.

3.3.4 Espurna Verda - Sessió 3 - Sociograma: Aliances i persones

En aquesta sessió vem treballar les relacions i mapa d'actors del projecte: quins vincles ja tenim construïts? quins ens falten? amb qui? Compartim estratègies i accions per activar les relacions del mapa.

Sessió de caràcter molt pràctic. La primera part la vam dedicar al marc teòric, a continuació vem treballar en l'elaboració del sociograma de cada projecte, aprofitant la intel·ligència col·lectiva per enriquir els sociogrames de cada una.

3.3.5 Espurna Verda - Sessió 4 - Organització, governança i cures

En aquesta sessió vam posar la mirada en la part més invisible dels projectes. En concret vem treballar:

1. La dimensió relacional dels projectes col·lectius
2. L'esfera visible/estructura organitzativa
3. L'esfera invisible/cultura organitzativa

3.3.6 Espurna Verda - Sessió 5 - Model de negoci: El canvas ecosocial

En la darrera sessió, vem treballar el model de negoci mitjançant l'aplicació del canvas ecosocial. La metodologia del canvas incorporant la dimensió social i ecològica del projecte. La sessió va centrar-se bona part en aprofundir en la metodologia del canvas i en com aplicarla al projecte.

EI CANVAS ECOSOCIAL

Font: Adaptació pròpia dels canvas d'Alex Osterwalder i Yves Pigneur, i el de REAS Aragó. Vegeu Annexes.

3.4. Diagnosi sobre les mancances i les oportunitats socioeconòmiques del territori/sector i elaboració d'una proposta bàsica de treball per posar en marxa el projecte

S'ha realitzat un procés de creació d'un projecte socioeconòmic d'intercooperació entre cooperatives que treballen per la transició ecosocial a les ciutats. S'ha generat una breu diagnosi i mapa d'actors, en clau sostenibilitat, ESS i Barcelona, identificant les principals necessitats i agents potencials a liderar un projecte d'intercooperació al sector. S'ha realitzat també un estudi d'experiències (benchmark). Posteriorment s'ha realitzat sessions de co-creació i ideació del projecte, amb un petit grup motor i acompanyades de Labcoop.

Pero perquè un projecte d'intercooperació? Les entitats del grup motor comparteixen la motivació de fer un pas endavant i d'impulsar un projecte que suposi un salt d'escala que els hi permeti liderar projectes i accions més ambiciosos i amb més impacte que estiguin a l'altura de les necessitats derivades de la crisi ecosocial i l'emergència climàtica.

Definició del projecte, resultant del procés de diagnosi i sessions de co-creació::

>> Som un hub cooperatiu que vol impulsar la transició ecològica a les ciutats des d'una vessant social, amb els principis i valors de l'economia social i una mirada holística dels sistemes.

Les cooperatives que en formem part posem al servei de l'Ecohub les nostres experteses i bagatges per contribuir al repte de la transició, des de la innovació i la garantia de les praxis dutes a terme al territori.

Com ho fem?

- Des de l'Economia Social i Solidària, els seus valors i principis
- Responent a les necessitats de les persones i dels ecosistemes
- A partir de l'aprenentatge compartit de les nostres entitats i col·lectius, de projectes inspiradors i d'experiències que neixen dels nostres barris i comunitats
- Amb una mirada integral, ecosistèmica i regenerativa

Veure el document final amb el recull dels resultats del procés, [aquí](#)

3.5 Acompanyament a les empreses i entitats participants en la primera fase de coordinació del projecte

3.5.1 Sessió 1 – ECOHUB

Sessió de ideació del projecte, dinamitzada per Labcoop, en la que desenvolupem les següents dinàmiques:

- Exercici per identificació de principals necessitats i reptes, que vol resoldre el projecte d'intercooperació.
- Dinàmica del Cercle d'or: perquè?, com? que?
- DAFO : principals debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats del projecte?
- Definició de missió, visió i valors del projecte

3.5.2 Sessió 2 – ECOHUB

Sessió de dues parts. En una primera, treballem i contrastem el Benchmark. I la segona la centrem amb el sociograma, és a dir, en l'elaboració d'un mapa d'actors del projecte

Identifiquem:

- entitats potencials membres de l'EcoHub
- universitats col·laboradores
- entitats referents de l'ESS col·locar
- administracions públiques
- altres

3.5.2 Sessió 3 – ECOHUB

Sessió centrada en el Disseny del model de negoci del projecte mitjançant la metodologia del canvas ecosocial : proposta de valor, segments de clients, estructura de costos, cartera de serveis, etc

3.6 Sessions per al disseny d'estratègies vinculades al creixement d'entitats de l'ESS

3.6.1 Compost sessió 1: Gestió pública-comunitària del compostatge urbà

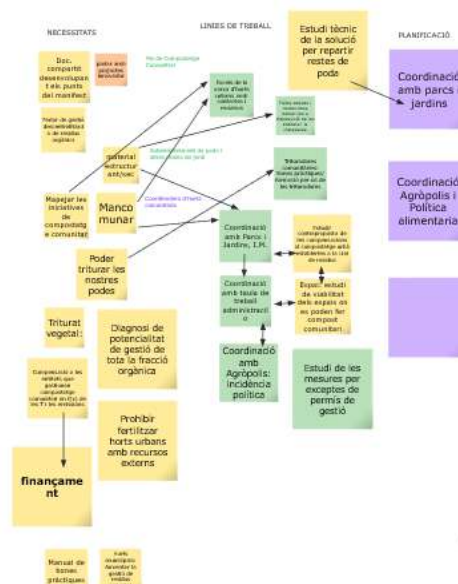
Sessió que es va celebrar en format plenària per a tractar el compostatge com un bé comú urbà, des d'una gestió comunitària. Es va debatre sobre el concepte comunitat i les formes de gestió encapçalades per una entitat o cooperativa en contraposició de les formes de gestió directament ciutadanes. Es van extreure tres conclusions:

- Els horts urbans comunitaris tenen baixa energia per a participar dins d'una estructura de segon grau, la coordinadora d'horts i l'associació Veus per la sobirania ja fan funció d'estructura per a mancomunar forces i coneixements
- Entitats de gestió de compostatge urbà plantegen la possibilitat de fer un pla de gestió de residus orgànics descentralitzat comunitari i circular. S'encarrega cercar finançament per l'elaboració d'aquest pla
- Es planteja la possibilitat de caminar conjuntament cap a la formació d'una estructura de 2n grau, potser en format cooperativa de treball, dedicada a la gestió de residus orgànics de grans tenidors com la restauració o supermercats.

3.6.2 Compost sessió 2: Pla de Compostatge Comunitari a Barcelona

Sessió online, on van participar l'administració i entitats de gestió de projectes de compostatge comunitari per a trobar sinergies entre l'estratègia que s'està treballant des de l'administració i les necessitats de les entitats i dels projectes concrets.

Es planteja fer un formulari per compartir amb els projectes d'hort urbà i compostatge comunitari i recollir així necessitats concretes i comptabilitzades.

3.6.3 Compost sessió 3: Un nou model de gestió, cooperativa de 2n grau?

Sessió per a debatre sobre les possibilitats de formació d'una cooperativa de segon grau per la gestió dels projectes de compostatge comunitari a la ciutat. En aquesta sessió, Batec ens va compartir la seva experiència com a entitat de segon grau impulsora de la transició a un model energètic descentralitzat; i després es va debatre la viabilitat d'una cooperativa impulsora del canvi en el sistema de gestió de la fracció orgànica. Es va concloure que potser les entitats participants es troben una mica verdes per començar aquest camí i es planteja la possibilitat de començar intercooperant en un projecte Pla Pilot de transformació del sistema de recollida i gestió de la FORM a un barri de la ciutat.

3.6.4 Compost sessió 4: Properes passes i articulació amb l'administració

Sessió interna per a l'articulació de properes passes des de les entitats i l'administració per caminar plegades cap a l'impuls de projectes de compostatge comunitari com a eina de gestió de la fracció orgànica als barris de Barcelona.

L'administració va exposar en quin punt es troba l'estratègia de compostatge comunitari municipal i les entitats es van organitzar per fer arribar el formulari de necessitats concretes als projectes d'hort urbà i compostatge comunitari de la ciutat.

A més, des de Coòpolis es va compartir la memòria presentada a la convocatòria de subvencions: Educació per la ciutadania global, de la Diputació de Barcelona, per tal de generar una formació en la problemàtica dels residus a nivell global visibilitzant la gestió local i descentralitzada com el compostatge comunitari com una solució de justícia global i ambiental; a més de l'estudi de la gestió de la fracció orgànica a nivell internacional per elaborar un Pla Pilot de gestió descentralitzada mitjançant compostatge comunitari de la fracció orgànica a un barri concret de la ciutat de Barcelona. Un projecte per a intercooperar i formar aliances que puguin eclosionar en una futura cooperativa de treball, o cooperativa de segon grau entre les entitats participants.

3.6.5 És possible un turisme cooperatiu i sostenible a Barcelona?

En el marc de les jornades de turisme i ESS es proposa un debat aterrat a Barcelona que per abordar l'estratègia que l'ESS de la ciutat vol tenir amb el sector del turisme.

L'ESS ha de treballar en el sector del turisme a Barcelona? Quins són els reptes i les oportunitats que el sector podria oferir a l'ESS i a la ciutat? El decreixement turístic pot anar de la mà del turisme fet des de l'ESS?

S'obre el debat amb les aportacions de Carla Izcarra, d'Alba Sud:

Alertar sobre algunes iniciatives que s'anomenen "sostenibles" però que afegeixen saturació en un sector ja saturat

Ampliar el ventall d'allò que entenem per turisme i que pot, o no, passar pel mercat. Propostes que es desenvolupen en contextos de proximitat (restaurants o activitats culturals) emmarcats en l'ESS.

Aquestes són alternatives viables? És possible que aquestes iniciatives no puguin substituir el model capitalista dominant, però sí que juguen un paper de qüestionament del model imperant.

El fet que hi hagi un sector turístic gestat des de l'ESS és esperançador:

- qüestionament del model imperant
- voluntat transformadora (que no sigui pur marketing i sumar-se a allò que ven)
- que tingui en compte les aportacions de l'economia feminista ⇒ que ens ajudin a combatre o com a mínim a tenir en compte les autoexplotacions que molts projectes gestats des de l'ESS porten implícites

Reptes:

- dificultat de l'administració per reconèixer les necessitats reals d'aquest tipus d'iniciatives. Es desconeix la naturalesa
- poca difusió de la tasca. Costa sortir dels cercles més militants.
- D.O Sants: iniciatives com aquesta
- Plataformes com el què de què: agenda d'associacions
- Com posar en valor el producte i els seus costos i alhora no perdre competitivitat econòmica

Continua Agnès Rodríguez, d'Associació de Barris pel decreixement turístic:

Des de l'Associació de Barris s'oposen al model de turisme imperant a la ciutat.

Ara mateix és un sector marcat per la precarietat (sobretot en restauració i allotjament) amb molta economia submergida que, de nou, porta a situacions de més precarietat i vulnerabilitat.

Se centra en la idea de decreixement turístic, delimitant límits clars sobre el nombre de gent que pot acollir la ciutat

I tanca Rosa Batalla, de la XES Sant Andreu: El tipus de turisme que es genera des de l'ESS ja és de per sí transformadora. No hi ha turisme "tradicional" o imperant gestat des de l'ESS.

Protegir-se del turisme imperant és un acte de supervivència.

Cal veure com des de l'ESS podem desenvolupar certs projectes que es beneficiïn del benefici econòmic que deixen les turistes. Que aquest guany serveixi per desenvolupar els projectes d'aquestes iniciatives.

A petita escala val la pena deixar-se inspirar pel model de les ecoaldeas: tenen un espai perquè s'esdevingui la vida i reserven un altre espai petit perquè sigui el visitable.

Conclusions que apareixen a partir del torn de debat, que moderem des de Coòpolis:

- Limitacions a l'entrada de turisme? A gran escala no ho podem fer des de l'ESS però sí que podem regular el volum de persones que fan visites, que acollim en els nostres projectes, etc.
- Ens preguntem si en un mercat ja de per sí saturat podem generar més turisme, encara que sigui des de l'ESS.
- Tenim una economia altament dependent del turisme. Cal que arribem al punt en què la ciutat pugui viure de forma equilibrada sense turisme i quan aconseguim això, llavors generar propostes turístiques.
- Necessitat de pensar què entenem per turisme, turisme de proximitat.
- Reflexionar entorn la necessitat i entorn la necessitat de turisme ⇒ si hi ha una transformació profunda de la societat, segurament no hi haurà tanta necessitat de turisme com a vàlvula d'escapament. Renda universal, reducció de les jornades laborals, etc.
- Davant d'escenari de reducció de la mobilitat hem de poder anar cap a un turisme significatiu i compromès
- Visibilitzar les iniciatives ja existents i que estan a l'ombra del turisme de masses.
- I alhora portar el nostre model al sector del turisme.
- Cal pensar no només quin tipus de turisme volem sinó també quin ritme pel turisme volem

Es tanca l'espai amb un desig de continuïtat i es proposa tornar a convocar el grup. Un espai i continuïtat que comptaria amb el suport, ofert a l'instant, per part de l'Estratègia 2030.

3.6.6 Com arriba del camp a la taula? Ecologista agroecològica i ESS

Activitat organitzada en el marc de la Fira d'Economia Social i Solidària

Einateca presenta l'estudi "Nodes de distribució agroecològica, Resultats de l'anàlisi de rutes alimentàries a Catalunya" on planteja quins quins podrien ser els nodes ecologistes comuns on intercanviar productes, establir-hi punts de recollida o comercialització, etc. Aquest estudi s'ha desenvolupat a través d'una prova pilot amb diferents xarxes i productores agroecològiques a Catalunya per monitorar les seves rutes durant 6 mesos.

Posteriorment, els tres projectes amb qui es comparteix la taula expliquen les dificultats amb les que es troben. Es tracta de La Diligència (terres gironines), La Brostada (Camp de Tarragona), Rutes Compartides i SomEcologista. Des del cercle hi participem com a fila zero, presentant les conclusions extretes del cicle de sobirania alimentària als barris (punt 4.4.2 d'aquesta memòria) i també amb els punts elaborats amb el grup de treball intern sobre logística i distribució a la ciutat de barcelona

Al llarg de la conversa, es detecten alguns reptes comuns i es formulen propostes més propostes concretes per fer un salt d'escala en la distribució:

- establiment de petits nodes de distribució (proposta que fa especialment sentit a la ciutat de Barcelona, on es necessita descongestionar el trànsit i descarbonitzar el transport)
- Que des d'aquests nodes s'organitzi la compra, per tal de fer-la de manera agrupada als productors i facilitar-los la feina.
- aprofitament de línies de transport públic ja existent (autobusos de línia i trens)
- cal continuar treballant amb CIAP Terra Pagesa
- els productors tenen dificultat per entrar a la ciutat i alhora el fet d'evitar intermediaris ens ajudaria a establir confiança i a abaratir costos d'intermediaris (aposta i voluntat de molts productors de mantenir preus socialment justos)
- Necessitat d'optimitzar rutes

3.7. Acompanyament expert per enfortir viabilitat i l'estratègia de gestió

3.7.1 Sessió Digitest

Presentació de digitESSt, eina d'autodiagnòstic sobre l'estat de digitalització de les organitzacions. Amb ell, es pot avaluar el nivell de digitalització a partir d'una sèrie de blocs de preguntes que tenen un recorregut holístic: organització, model econòmic, incorporació de la perspectiva de gènere, eines, etc.

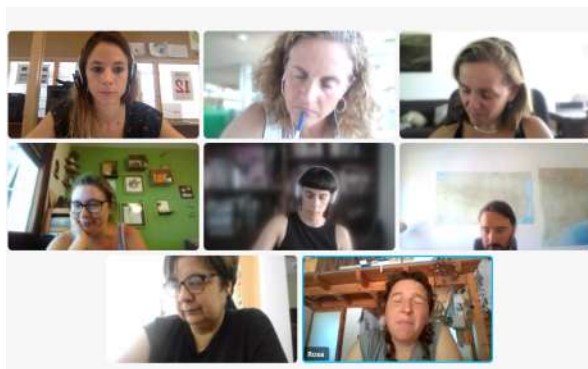
A més de l'acompanyament en l'exercici d'auto diagnosi, també s'oferia coneixement sobre l'Economia Social i Solidària.

Més info a : digitesst.matchimpulsa.barcelona

3.7.2 Sessió de treball: Nodes de distribució agroalimentària a Barcelona

Sessió de treball sobre nodes de distribució agroecològica a la ciutat de Barcelona, en la que es van ajuntar experts en la qüestió per encaixar projectes i contrastar estratègies per a la distribució agroecològica a la ciutat.

En concret a la sessió hi participen: Terra Pagesa (node de distribució agroecològica) de Unió de pagesos, Tècnics de Política Alimentària de l'Ajuntament de Barcelona i PEMB, Arran de Terra, i Einateca Agroecològica, representant a les xarxes alimentàries locals.

Es va compartir el projecte Terra Pagesa – Una iniciativa de distribució, comercialització i consum de productes de proximitat, locals i de temporada a Barcelona, impulsat per l'Ajuntament de Barcelona i Unió de Pagesos. En concret es va parlar del funcionament del projecte pilot, dels principals reptes i barreres per posar-lo en funcionament.

Per altre banda, es van compartir les principals conclusions de l'estudi de "[Einateca Agroecològica](#)", "[Nodes de la distribució agroecològica](#)". És el resultat de l'anàlisi de rutes alimentàries a Catalunya i vol contribuir a fer més eficient la distribució agroecològica.

Amb això, es va poder fer una primera diagnosi dels projectes operant i pensant la distribució agroecològica a Barcelona. A partir d'aquí, es van sondejar possibles noves passes per acabar de tenir una foto més complet de la distribució agroalimentària, que permeti poder començar a traçar estratègies compartides entre els projectes existents.

3.7.3 Sessió d'assessorament Obrador Bloc4

Després de la sessió del 21 de juny per pensar de forma col·lectiva les funcions i usos de l'obrador que es situarà en el nou espai del cooperativisme i ESS de la ciutat i país, el Bloc 4. En aquesta sessió es va fer una reunió monotemàtica Associació Bloc4 amb el Quim Pérez de Tres Cadres, que impulsa el projecte Obradors Compartits

04

SERVEI DE FORMACIÓ PER A LA PROMOCIÓ,
CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE COOPERATIVES
I PROJECTES D'ESS

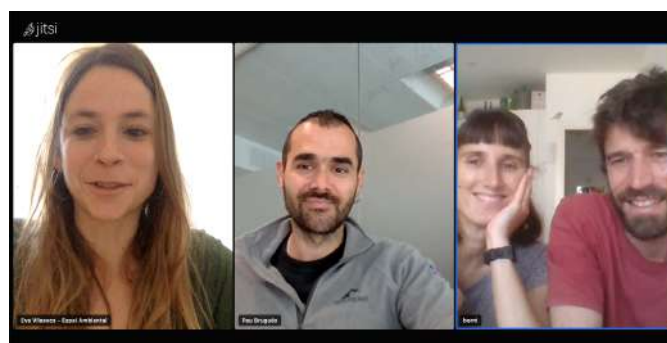

04. SERVEI DE FORMACIÓ PER A LA PROMOCIÓ, CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE COOPERATIVES I PROJECTES D'ESS

4.1 Assessorament individual a mida a associacions o empreses per a la creació o la transformació en cooperativa. Una empresa o una associació que elabori el projecte cooperatiu o bé creï la seva pròpia cooperativa

4.1.1 Sessió cooperativisme en el camp de la sostenibilitat > Borneo Nature Foundation

Borneo Nature Foundation estan interessants en transformar-se a la fórmula cooperativa, per això vam realitzar una sessió monogràfica sobre la fórmula cooperativa en la que vem explorar principals avantatges, aspectes més tècnics, i una introducció de l'ecosistema de l'economia social i solidària de Catalunya.

4.2 Assessorament individual i grupal per a la constitució de grups de treball intercooperatiu sectorial, grups de persones consumidores, etc

Des del cercle aquest any hem ofert el servei de facilitació de la intercooperació entre entitats del mateix sector. Entenem que com agents clau en el desenvolupament de l'ESS al territori, és missió dels Ateneus i, consegüentment, dels cercles que els componen, fomentar la intercooperació. Entenem la intercooperació com una eina, una estratègia clau dins de l'ESS per sobreviure i fer-nos fortes en un marc d'economia capitalista. Entesa en aquest sentit, des del cercle hem facilitat espais d'intercooperació com a eina d'enfortiment de les entitats i dels sectors específics en els que es desenvolupen.

4.2.1 Projecte comercialització conjunta - sector finances ètiques

Facilitació d'un espai d'intercooperació entre entitats del món de les finances ètiques per tal de desenvolupar una estratègia de comercialització conjunta. Entenent les finances com una pota clau del consum, s'entoma el repte des del cercle.

L'objectiu de l'espai és treballar conjuntament una campanya de finances ètiques per aconseguir canvis de consum i enfortir les diferents entitats que conformen el projecte.

Les entitats participants de l'espai han estat:

- FETS aportant la seva expertesa com a entitat de referència en el foment de les finances ètiques. Posen a disposició la campanya <https://dineretic.org/> i l'escàner d'autodiagnosi sobre estat de les entitats i les persones en termes de finances
- La Coordi aportant expertesa en campanyes de conscienciació; establint vincle amb persones i col·lectius del Sud; aportant expertesa en temes de comerç just. I amb campanyes específiques convidant a fer canvis de consum
- Arç: com a comercialitzadora d'assegurances ètiques de referència dins de l'ESS
- Opcions, aportant la seva expertesa en el foment dels canvis de consum

Fruit de les sessions s'elabora un programa conjunt vinculat a un calendari d'execució d'accions pel 2023. S'estableix com a públic:

- entitats del tercer sector (associacions, entitats, entitats culturals, educació en el lleure etc.). Per valors i coherència poden ser més properes a activar canvis (ara 1 de cada 3 ja operen amb finances ètiques)
- ciutadania general: accions a peu de carrer. Per a la ciutadania també es pot fer servir l'eina d'autodiagnosi

S'acorda aprofitar la festa de l'ESS2030 per presentar l'escaner d'autodiagnosi i donar tret de sortida a campanya adreçada a entitats tercer sector. De cara a la ciutadania el tret de sortida podria ser la campanya de La coordi de maig de 2023 i el tancament el festival Cruïlla de juliol.

4.3. Tallers destinats al teixit associatiu i a les empreses per donar a conèixer la fórmula cooperativa com a opció.

4.3.1 El cooperativisme en el món de la sostenibilitat (COAMB)

Sessió realitzada en el marc del Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya, per difondre el cooperativisme i l'ESS en aquest grup de professionals. L'objectiu de la sessió era presentar els avantatges principals de la fórmula cooperativa amb la voluntat d'animar als membres del COAMB a conèixer i estudiar la possibilitat de transformar-se en cooperativa.

La sessió es va estructurar de la següent manera:

- Introducció a l'Economia Social i Solidària
- Les cooperatives en el món de la sostenibilitat: context actual i principals reptes.
- Experiències de cooperatives de l'àmbit (avantatges i inconvenients de la fórmula cooperativa)
 - Opcions (consum responsable) Jose Alonso
 - Espai Ambiental (educació ambiental) Alba Gorlat
 - El Risell (consultora ambiental) Andreu Camprubí
- Debat i preguntes

4.3.2 la trobada oberta del Fòrum per la Transició Ecosocial (online)

L'objectiu de la sessió va ser generar un espai d'intel·ligència col·lectiva on valorar les estratègies per situar l'ESS com a àmbit referent des del que impulsar la Transició Ecosocial. I compartir la proposta de campanya, i començar a donar forma a la idea del Fòrum per la Transició Ecosocial

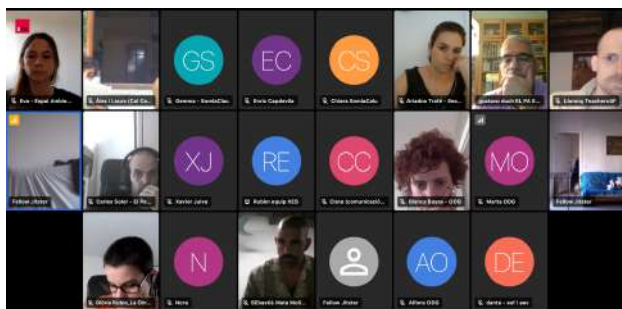
En concret, els objectius de la trobada eren:

- Compartir el projecte de Transició Ecosocial de la XES i Coòpolis
- Compartir els principals elements de la campanya d'incidència (idees força, articles, xerrades)
- Generar un espai d'intel·ligència col·lectiva per:
 - Millorar l'enfocament de la campanya
 - Compartir fites importants de calendari
 - Implicar participants en alguna de les accions
 - Definir els objectius del Fòrum de Transicions Ecosocials

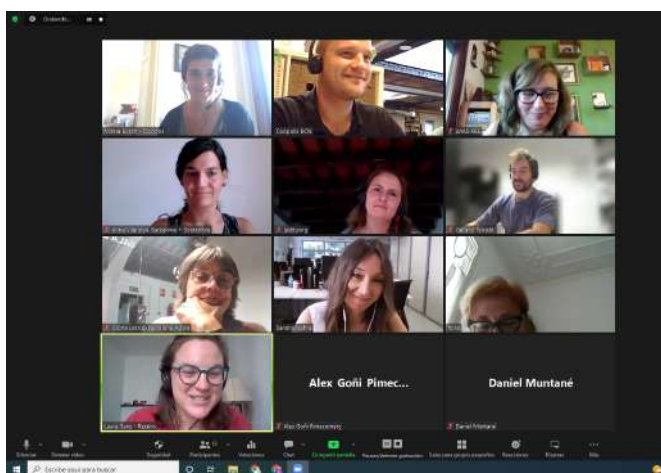
La sessió es va estructurar de la següent manera:

1. Ronda de presentacions / 2. Introducció-contextualització: en què es basa el projecte Transició Ecosocial que estem impulsant com a XES i Coòpolis? / 3. Explicació breu de base programàtica de la campanya i document de relat / 4- Explicació estat de la campanya: idees força, articles i cicle de xerrades/participació en esdeveniments i debat obert sobre enfocament campanya i possibles participants en diferents idees força / 5. Pluja d'idees sobre objectius del Fòrum de Transicions Ecosocials .

Van participar persones i entitats de l'ESS interessades en impulsar una agenda de Transició Ecosocial des de l'ESS i persones i col·lectius vinculats a moviments socials.

4.3.3 Jornada: Com l'ESS pot enfortir el petit comerç?

Sessió de treball dirigida a tècniques de districte i tècniques de Barcelona Activa per a apropar els valors de l'economia social i solidària al petit comerç de la ciutat, seguint el fil de les diferents iniciatives que visibilitzen certes pràctiques.

Comencem amb una ponència de la Mireia Bosch, de la cooperativa Opcions, que porten més de tres anys desplegant amb Pam a Pam accions als districtes per a posar de manifest els punts de trobada entre l'economia social i solidària, les pràctiques que comparteixen. Aquí l'enllaç a les guies treballades des de diversos districtes <https://opcions.coop/ess-comerc-local/>

Més endavant passem a una ponència de la Flora Torrent, de la Direcció de Comerç, Restauració i Consum de l'Ajuntament de Barcelona, on ens fa una radiografia general del estat actual de davallada del petit comerç i de proximitat.

Tot seguit passem a tres ponències relacionades amb el mapeig d'entitats, entre elles comerços, que compleixin certs requisits i criteris per a poder visibilitzar i posar en valor certes pràctiques.

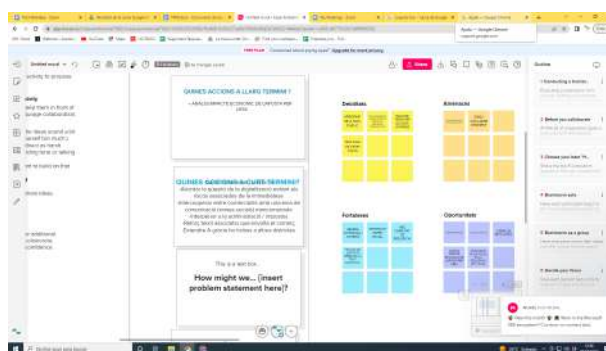
Aquestes iniciatives és Pam a Pam de la XES, Comerç+sostenible de l'Ajuntament de Barcelona i Comerç Verd de Rezero SCCL.

La sessió té un tó engrescador i de repensar estratègies de resistència, de les que seguir estirant del fil més endavant, per al petit comerç, passant per visualitzar i posar en valor les seves pràctiques que el fan singularment important per el teixit socioeconòmic dels barris.

Fem una dinàmica DAFO sobre el petit comerç actualment. (Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats.)

Es comenta la necessitat digitalització i presència a les xarxes socials i la possibilitat de mancomunar un servei així, per a ser bons competidors amb l'augment del e-commerce. La Zona podria ser l'eina per a digitalitzar-se i obtenir nous canals de venda.

Per últim també es parla de com fer que Barcelona sigui més amigable per a les productores agroecològiques (dificultat per entrar a la ciutat) i que el comerç sigui un element en aquest procés.

4.3.4 Sessió cooperativisme consum - Màster Ecologia Política UAB

Sessió dirigida als alumnes del Màster en Ecologia Política de la Universitat Autònoma de Barcelona centrada en generar coneixements d'alternatives als canals convencionals d'abastiment i transmetre la importància de la mancomunació de serveis i de la aglomeració del consum agroecològic.

En aquesta sessió, i per conèixer l'experiència, es visita FoodCoop i es debat sobre el model de cooperativitzar el consum mancomunant feina voluntària per part de les persones sòcies.

Tot seguit, la conversa va dirigir-se a les possibilitat de la transformació del sistema agroalimentari (i sistema econòmic en general) des del consum.

Es va comentar el funcionament de diverses plataformes de consum, per marcar les diferències entre col·lectivitzar i cooperativitzar el consum.

4.3.5 2a trobada oberta del Fòrum per la Transició Ecosocial (FESC)

Segona trobada oberta del Fòrum per la Transició Ecosocial (que tindrà lloc el 24 i 25 de febrer a Bcn) per treballar conjuntament diversos aspectes que queden per definir. La sessió va tenir lloc a la FESC i van assistir unes 40 persones amb ganes de involucrar-se en el procés.

El fòrum vol ser una gran trobada de confluència de lluites, d'entitats de l'economia social i solidària i moviments que treballen per la transició ecosocial a Catalunya. Un espai per avançar en l'estratègia i en l'articulació entre projectes i moviments des de una mirada ampla i integral i per enviar un missatge polític d'unitat i força. Vol ser també una trobada per celebrar i donar visibilitat a l'altre transició ecològica que ja s'està construint. Es celebrarà els dies 24 i 25 de febrer a Barcelona. La campanya futurs impossibles està pensada per afavorir el treball conjunt de col·lectius, moviments i actors socials, com a passa prèvia a la celebració del fòrum.

RECULL D'IDEES DE LA TROBADA DEL FÒRUM PER LA TRANSICIÓ ECOSOCIAL A LA FESC

Idees sobre orientació general del Fòrum:

- Idea de consens: fòrum com a inici i per generar visió compartida d'on volem anar
- Idea amb diversitat d'opinions: important pensar el post-fòrum però sense donar tot mastegat
- Idea de consens: cal fer un esforç per mobilitzar fora de l'àrea metropolitana
- Idea de consens: cal fer una aproximació suau i des de l'escolta als moviments més perifèrics
- Idea de consens: s'ha de fer accions mediàtiques per ocupar major visibilitat mediàtica
- Idea amb diversitat d'opinions: cal treballar el relat

A nivell operatiu, es proposa crear dos grups de treball més a part dels previstos originalment; quedaria així: 1- Continguts / 2 - Comunicació i relat / 3- Manifest (treballant a partir del Pla de Xoc de la XJC) / 4- Logística (a crear segons necessitats específiques) / 5- Aliances / 6- Acció

Idees sobre l'enfocament dels eixos de treball durant el fòrum:

El treball dels eixos hauria de sortir d'alguna combinació entre:

- 4 escenaris de futur: Ecofeixisme / Green New Deal corporatiu / Green New Deal transformador / Decreixement
- 5 estratègies polítiques: Mobilització i resistència / Marc legal i institucions / Construcció d'alternatives econòmiques / Reforç del teixit comunitari / Comunicació i relat
- 12 eixos temàtics: Relocalització i reconversió productiva / Ruralització i sobirania alimentària / L'ESS davant la Transició Ecosocial / Democratització i garantia de les cures/ Defensa i reforç del sector públic i els serveis bàsics / Habitatge, urbanisme i mobilitat / Xarxes de suport mutu i reforç de les comunitats / Crisi i sobirania energètica / Justícia social i global per la Transició / Canvi cultural i de formes de vida / Transició ecosocial antiracista / Gestió de l'aigua i adaptació al Canvi Climàtic

Algunes idees al respecte:

- En general, hi havia molt més interès en treballar des dels escenaris i les estratègies que no des dels eixos (perquè n'hi ha que ja estan molt mastegats).

- A l'hora d'abordar les estratègies plantejar dos línies temporals: les estratègies per fer front a les urgències del curt termini, i les estratègies de mig i llarg termini.
- Va sortir la idea d'enfocar el treball des de les necessitats, especialment les bàsiques: què menjaràs, com pagaràs la llum i la calefacció...
- Va sortir la idea de donar espai, dins del mateix fòrum, a pensar el post-fòrum des de les 5 estratègies.
- També es va dir que no tots els eixos temàtics tenien el mateix pes o estaven prou treballats, i que potser se'n podrien escollir alguns que fossin especialment crítics o d'abast, o inclús agrupar-los d'alguna manera.

4.3.6 Taller: Educació Ambiental Cooperativa /SCEA

Aquesta sessió es co-organitza amb la Societat Catalana d'Educació Ambiental, com a sessió post forum d'educació ambiental 2022 que va girar entorn l'Economia Social i Solidària. L'objectiu de la sessió és explicar la fórmula cooperativa i resoldre dubtes per aquelles associacions del món de l'educació ambiental que estan pensant fer la transició a cooperativa.

En concret la sessió es va estructurar en les següents parts;

1. Presentació de les principals conclusions del fòrum d'educació ambiental 2022
2. Presentació dels resultats de la diagnosi Educació Ambiental i Economia Social i Solidària
3. Presentació de la fórmula cooperativa: avantatges i inconvenients
4. Resolució de dubtes

4.3.7 Compostatge comunitari i sortides laborals dins el cooperativisme

Sessió emmarcada dins la formació Mestre Compostaire, curs impartir per Tarpuna Cooperativa i Espai Ambiental. Aquesta sessió es va fer en col·laboració amb coòpolis per a treballar els projectes de final de curs des d'una perspectiva de transformació socioambiental, emancipació laboral i generació d'economia local, comunitària i cooperativa. Després d'una presentació sobre la gestió comunitària en projectes de compostatge urbà (estructura i consideracions dels projectes), es va convidar a les cooperatives Espai Ambiental i Tarpuna, i a

l'associació Terra Fèrtil (en procés de transformació a cooperativa) a una taula rodona per comentar les possibilitats de transformació social i les dificultats de tirar envant projectes de gestió de residus des del cooperativisme.

4.4. Tallers de sensibilització o dinamització adreçats a professionals que de manera estratègica s'agrupen per prestar serveis conjuntament

4.4.1 Obrador del nou Bloc4 (21/06/22)

Barcelona, el proper 2023, comptarà amb el Bloc4, un nou equipament públic-comunitari que funcionarà com a espai de promoció del cooperativisme i l'ESS a la ciutat de Barcelona situat al complex de Can Batlló. Entre molts altres espais, el Bloc4, comptarà amb un obrador pensat sobretot en l'ús per part dels projectes d'ESS incubats al mateix Bloc4, que esdevingui una estructura de suport en les primeres fases de prototipatge d'aquests projectes.

Aquesta sessió es va plantejar pensar col·lectivament els futurs usos de l'obrador Bloc4, convidant persones expertes en obradors compartits, projectes d'elaboradores que n'han fet ús, i altres agents claus.

La sessió, de 2h de duració, es va comptar amb una presentació del projecte del Bloc4 i de l'obrador, una presentació sobre Obradors Compartits per part del Quim Pérez de Tres Cadires, i va seguir d'un espai de debat i co-creació del nou obrador.

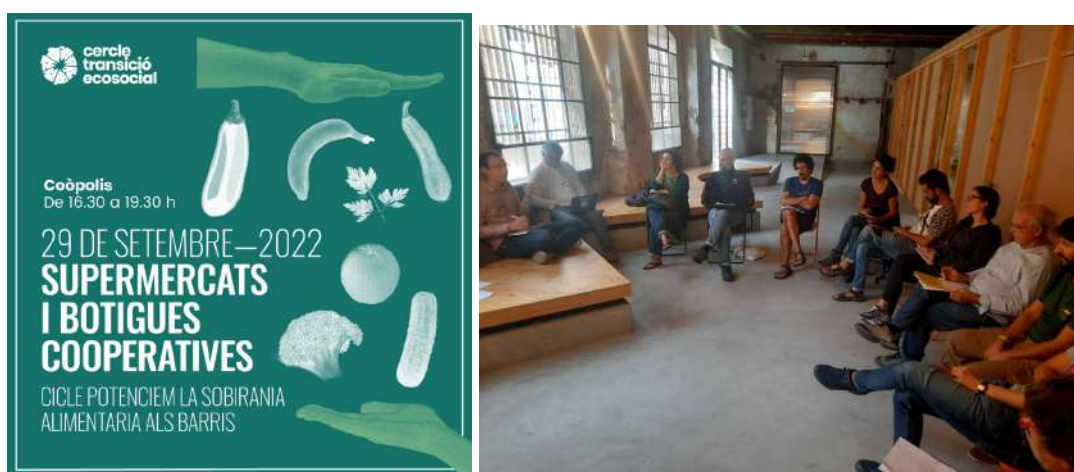
4.4.2 Cicle sobirania alimentària

Un cicle de cinc sessions temàtiques, pensat per activar i reforçar sectors estratègics per a la creació d'estructures alimentàries locals de gestió cooperativa i comunitària per tal de potenciar la sobirania alimentària als Barris.

El cicle es porta a terme des del 29 de Setembre fins el 26 d'octubre i aplega més d'un centenar de persones, totes elles vinculades a algun projecte relacionat amb l'alimentació i/o distribució agroecològica a la ciutat de Barcelona.

4.4.2.1 Supermercats i botigues cooperatives. Opcions per potenciar el consum cooperatiu (Cicle Sobirania Alimentària)

L'objectiu d'aquesta primera sessió és dialogar sobre l'èxit del model de supermercat cooperatiu i les alternatives per a potenciar el consum d'aliments agroecològics a la ciutat.

Amb el taller volem mostrar les potencialitats del model supermercat cooperatiu, visibilitzar les limitacions del model supermercat cooperatiu i plantejar si altres models poden superar les limitacions del model supermercat cooperatiu.

Considerem un èxit la sessió ja que varen venir tots els supermercats cooperatius de Catalunya i per primer cop es van juntar FoodCoop de Barcelona, la Magrana Vallesana de Granollers, Pebre Roig del Poblenou, Supercoop de Manresa, La Feixa de Mataró i L'Artiga d'Olot.

També va participar l'Economat Social, una botiga agroecològica d'èxit a la ciutat de Barcelona, que va aportar una fórmula diferent i enriquidora.

A part, van assistir també l'Aresta en qualitat d'estudi aprenentatge i per últim CoopDevs, que ha desenvolupat el sistema de gestió tecnològica de diferents supermercats assistents.

Vam comentar el procés en el que estan cada un dels projectes, els èxits i fracassos i els principals reptes.

Vam fer un DAFO i vam arribar a la conclusió que s'havia de seguir treballant més endavant com a xarxa i traçar estratègies conjuntes de resistència i difusió dels projectes, tot compartint mirades i complexitats de cada zona i grups de persones. Ara al Novembre tenim la primera reunió oficial amb els consells rectors de cada supermercat cooperatiu.

4.4.2.2 Logística compartida: El repte de la distribució del producte agroecològic a la ciutat (Cicle Sobirania Alimentària)

En aquesta sessió vam realitzar una diagnosi compartida dels reptes i necessitats per la distribució del producte agroecològic a tots els barris de Barcelona, identificant els principals actors i projectes que hi estan treballant i

cercant propostes i solucions que es puguin articular des dels barris, el moviment agroecològic i les institucions públiques.

Aquesta activitat està co-organitzada pel departament de polítiques alimentàries de l'Ajuntament de Barcelona

La distribució del producte agroecològic a tots els barris de Barcelona és un repte complex. En aquesta sessió coneixerem projectes i iniciatives que treballen per facilitar l'entrada i la distribució del producte agroecològic i de KM0 a la ciutat, amb l'objectiu de detectar necessitats compartides, buits no coberts i possibles sinergies entre projectes.

Van participar molts actors diferents, tots treballen per a la distribució agroecològica a la ciutat, però no es coneixen entre ells i no treballen conjuntament. Considerem ja un èxit el sol fet de que estiguessin a un mateix espai parlant de la seva funció.

Més endavant enumerarem reptes conjunts i possibles línies de treball.

Einateca, impulsada per Pam a Pam, l'Aresta, Arran de Terra i la XES, és un calaix d'eines per a la agroecologia, vol oferir a les xarxes alimentàries locals eines i recursos per afrontar de manera col·lectiva els reptes del sector.

Van presentar el seu estudi més recent sobre els nodes de distribució i les xarxes alimentàries locals, ja que amb eines de detecció per gps han estudiat les diferents rutes de distribució per analitzar quines zones són potencials nodes de connexió entre productores, consumidores i distribuïdores.

Rutes compartides és un projecte de Ponent Coopera, de Tres Cadires i de la XEP.cat, financada per la federació de cooperatives de treball i l'Einateca.

La seva funció és com la del Bla-Bla-Car, és a dir, una eina tecnològica que busca connectar productores entre elles, per a que puguin compartir vehicle i ruta de distribució del seu producte, d'aquesta manera mancomunar despeses i reduir costos. Contra més s'utilitza aquesta eina haurà un registre més gran de les necessitats compartides de les productores que pot donar millor resposta a aquestes dificultats en la distribució.

El Centre d'Intercanvi Alimentari de Proximitat (CIAP) amb nom comercial Terra Pagesa, és un projecte de l'ajuntament de Barcelona en col·laboració amb Unió de Pagesos, l'organització agrària del camp majoritària a Catalunya. El CIAP és, com el seu nom indica, un centre logístic i comercial per a facilitar la distribució de productes de proximitat entre la pagesia i els petits comerços i mercats municipals, situat en Mercabarna. Aquest centre innovador facilita aquesta

connexió comercial sense la necessitat de presencialitat per part dels productors –un dels principals obstacles per a la majoria d'ells–, mitjançant una plataforma en línia, i també genera facilitats logístiques i de transport per als productors usuaris.

Per últim, l'actor que també va participar és Som Ecologística, una cooperativa de segon grau, que aglutina totes les cooperatives de treball dedicades a la logística sostenible. Hi ha diverses empreses de ciclogística a Barcelona que ja estan treballant directament amb productores i distribuïdores de producte agroecològic.

Alguns dels reptes detectats:

- Passar a l'acció. Deixar de fer diagnosi i utilitzem els recursos que tenim per FER!
- Utilitzar les eines que ja hi ha tant en origen com en demanda.
- Necessitat de fer catàleg d'operadors
- Hi ha el repte importantíssim que cal visibilitzar el cost de la logística i repensar en què repercuteix i qui els assumeix.
- En qui es repercuteix en els costos de la distribució
- Descarbonitzar la distribució
- Des dels projectes de l'ESS fer aliances necessàries per tenir preus competitius
- sostenir la pagesia
- fomentar el consum agroecològic i responsable (no ens serveix només que sigui de proximitat). Importància de les pràctiques agroecològiques!!! Que no sigui un producte de luxe
- treballar en cadenes locals de distribució
- Microhubs en àmbit urbà per optimitzar la distribució: unifica destins i, amb una sola ruta distribueix diferents productes
- cal pensar si hi ha d'haver un hub entremig entre microhubs per tal d'evitar desplaçaments llargs entre productors
- Microhubs municipals sense cost pels distribuïdors ni productors. Inversió.
- Ecocentral – Funciona, pel volum i la regularitat. Rutes inverses.

4.4.2.3 Obradors compartits. Mancomunar espais per elaborar productes de qualitat (Cicle Sobirania Alimentària)

Els obradors compartits estan en creixement com a eina/equipament per a la mancomunació de serveis i recursos del sector agroalimentari.

Dins de la necessitat de intercooperar per a fer augmentar el nombre d'iniciatives que veuen que els seus projectes perduren i/o que fan el salt d'escala, veiem aquesta sessió important per a compartir experiències, teixir aliances i fer créixer els projectes d'elaboració artesana d'alimentació sostenible, que col·laboren a fer que la sobirania alimentària als barris estigui cada cop més pròxima, essent un element essencial per a potenciar l'entrada de recursos produïts local i ecològicament amb les repercussions socioeconòmiques que comporta.

Per aquesta sessió, Tres Cadires va fer una ponència inicial de marc teòric amb tots els tipus d'obradors i obradors compartits, també explicant les avantatges i inconvenients de cada tipus.

Des de ARCA vam rebre una dinamització de la activitat posterior, de posada en comú dels diferents projectes que van assistir i varem fer connexions entre Obradors que necessiten elaboradores i elaboradores que necessiten un obrador que compartir.

Són exemple Terra Social Food, la fundació Surt i diverses futures elaboradores que van assistir.

Varem parlar sobretot de l'eina obradors compartits, que és un mapa d'obradors que té el objectiu de fer gran el moviment obradors compartits i per a generar connexions entre elaboradores i obradors.

4.4.2.5 Restauració cooperativa. Xarxes d'intercooperació (Cicle Sobirania Alimentària)

Restauració: el sector més explotat per excel·lència a Barcelona. Regentar un bar o restaurant a Barcelona des del principi de l'Economia Social i Solidària a Barcelona sembla impossible, però existeixen experiències d'èxit que ens poden mostrar la llum. Des de les xarxes de restauració cooperativa mostrarem eines de mancomunació de serveis que poden inspirar nous projectes d'intercooperació. Unides per una restauració i treball digne.

Carla Izcara, d'Alba Sud obre l'espai i apunta algun dels reptes del sector:

- Incloure valors de l'ESS: en restauració costa fer arribar el concepte de sostenibilitat més enllà del producte (i no arriba a condicions laborals, redireccionament de l'excedent, etc.) En context barcelonès de fixació de preus basats en clara competència, la reducció de costos va associada a pèrdua de drets laborals o productes de menys cost i per tant sense associar-hi el criteri de justícia.
- Dificultat de l'administració per reconèixer les necessitats reals de totes aquestes experiències. Des de l'administració es podrien facilitar ajudes, incloure aquestes iniciatives a les licitacions, etc.
- Conciliació les exigències de la feina amb la necessitat d'implicació que requereixen els espais de militància.

Després vam passar a una dinàmica per a compartir experiències, necessitats, reptes, èxits i fracassos de diferents projectes de restauració i de xarxes de restauració, com són la XAREC, la D.O. Sants, la futura associació de restauradors de la plaça Masadas, el GatBlau i l'Espai Puntal aliada conjuntament amb Holon.

Les converses van passar per els beneficis i inconvenients que té fer xarxa mentres gestiones alhora un restaurant, com la XAREC, de la mancomunació de

serveis com Espai Puntal, de les campanyes comercials conjuntes com D.O.Sants o l'associació de Restauradors de la Pl.Masadas, fins als criteris d'adhesió que haurien de tindre aquestes xarxes d'intercooperació dins d'un sector tant heterogeni i complex.

Reptes detectats conjuntament:

Quins serien els reptes que es tenen des de la restauració a superar col·lectivament?

- campanyes de comunicació conjuntes per visibilitzar el valor del tipus de producte (no coca-cola, producte local, etc.).
- DO Sants fan una campanya de visibilització dels productors locals
- Accessibilitat econòmica: posada en valor del producte i del valor del procés en totes les seves baules
- Mancomunar un servei de comunicació
- Necessitat d'un centre logístic. Separar el cost de la logística per una banda i el cost del productor per l'altra (com va fer Ecocentral)
- Fora de barcelona no els arriba logística o tenen dificultat per agrupar logística
- Fiscalització sobre productes que no cuiden (persones i medi ambient) per tal que els que sí que cuiden, siguin accessibles econòmicament. ⇒ lobby per incidència política en aquesta línia
- Combatre la creença cultural que es pot menjar sempre que volem fora de casa ("em porten el sushi a casa i és super barato" vs surto a menjar a fora de forma més esporàdica i menjo de qualitat i amb impacte positiu. ⇒ Guerra cultural conjunta
- Alliberar i mancomunar certs perfils (comunicació, gestió etc.)
- SlowFood i Km0 Barcelona té gent alliberada⇒ podem replicar aquesta estructura dins de l'ESS
 - quotes per part de tots els projectes? ⇒
 - serveis subministrats conjuntament per fer sostenible l'estructura?
 - Optar a subvencions: dificultat per generar la paperassa, per fer les justificacions, etc. A més de la incertesa de garantir-ne la continuïtat.
- Com visibilitzar les pràctiques?
 - En tenim prou amb Pam a Pam?
 - Quin seguiment hi ha de Pam a Pam?
- com es pot fer arribar ajuda als proudctors i al revés?
 - millorar infraestructures de producció dels productors (que puguin tenir, per exemple, envasos retornables, de circuit curt, etc.) i facilitar-los el cost de la logística

Possibles fils:

- unificar criteris? És possible? importància no tant de complir el criteri sinó d'estar en el camí
- incidència, actuar com a lobby
- comunicar conjuntament ⇒ gremi de restauració de catalunya amb una idea de transformació conjunta i per assenyalar les males pràctiques del capitalisme
- Fer coses concretes, i des del fer crear estructures

4.4.2.6 Mercats Municipals: peces clau per a una alimentació sostenible (Cicle Sobirania Alimentària)

En aquesta trobada vàrem reflexionar sobre els reptes que comporten la comercialització de productes agroecològics a la xarxa de mercats municipals.

La sessió va començar amb una taula rodona amb la Lidón Martrat, Coordinadora de projectes d'alimentació sostenible metropolitana de l'Ajuntament de Barcelona, en Ferran Berenguer d'Unió de pagesos, l'Alba Rojas, de l'Ateneu Cooperatiu Catalunya Central i la Montse i la Inma Tugas, paradistes i productores de Tugas i companyia.

De seguida el debat es va obrir a les més de 20 assistents entre representants municipals, comerços adherits al programa Comerç Verd, persones productores i organitzacions del moviment agroecològic.

Va ser una sessió on es varen poder sentir les diferents veus de tots els actors: des de les que opinen que hi ha un topall en el consum agroecològic en els mercats a les que aposten per incentivar l'ús de les parades buides pels productors i productores d'ecològic, ni que sigui de forma intermitent. Les que

opinen que no hi ha demanda per omplir les parades buides a qui creu que no s'ha fet prou difusió. Les que aposten per una dinamització més comunitària i les que no ho veuen possible, etcètera, etcètera.

Però en tot cas, sens dubte, un molt bon punt de partida d'escolta i debat constructiu per continuar construint perquè els Mercats tinguin un paper més rellevant en l'objectiu d'una alimentació sostenible a Barcelona

4.4.2.7 Grup de treball intern sobre logística i distribució agroecològica a la ciutat de Barcelona

Des del mes de juliol establim un grup de treball amb trobades estables per entomar conjuntament la reflexió entorn la logística i distribució agroecològica a la ciutat, per tal de definir línies d'actuació a emprendre des del cercle.

Objectiu

Identificar agents que conformen la xarxa i que són intermediaris/baules en la cadena que hi ha des de la productora i consumidora i estudi dels seus principals canals de proveïment. S'acorda que des de PaP es farà arribar una enquesta a totes les iniciatives entorn a l'òrbita de l'alimentació que ens serveixin per fer aquesta diagnosi inicial. Alhora, es faran les preguntes específiques (necessitats que tenen a l'hora d'abastir-se, problemes amb la logística i distribució, etc.) a aquelles iniciatives que s'entrevistin des del cercle per a la incorporació al mapa PaP

Es proposa una posterior reunió amb agents significatius del sector per tal de poder treballar en profunditat les preguntes de l'entrevista, debatre'ls i reflexionar-hi conjuntament.

Conclusions d'aquest espai i de l'anàlisi d'altres espais que s'han succeït en aquests mesos:

- Cal acceptar que hi ha dos propostes i que han de conviure: CIAP terra pagesa i micro hubs de Som Ecològica. Preveiem que és difícil que treballin junts però és possible que hagin de conviure i que es puguin distribuir certa feina. Aquí caldrà veure quin paper hi podem jugar des del Cercle
- Facilitar que la distribució del CIAP es faci a través de Som Ecològica
- Integrar rutes compartides perquè el CIAP s'abasteixi o mirar de quina manera es pot incedir l'arribada de producte fins al CIAP

- Proves pilot amb les iniciatives que han contestat l'enquesta per veure si de manera molt localitzada es pot generar alguna iniciativa de mancomunació. Proposta per a any 2 del cercle
- Possible relleu de comerciants: ens adonem que molts comerciants no fan canvis perquè porten molts anys al sector i ja se'ls fa molt gran ⇒ treballar renovació de paradistes per tal que es pugui fer caminar cap a un nou model
 - Prova pilot de parada flexible?
- Explorar la idea de fins a quin punt el mercat es pot convertir en punt de recollida o fins i tot magatzem per a distribució (productors entreguen a mercat i grups de consum/botigues/restaurants s'hi abasteixen. Mercats funcionant com a hub
- Necessitat de conversa constant amb som ecològica per saber com va evolucionant el seu projecte i com el van desplegant

05

SERVEI D'ACOMPANYAMENT PER A LA
CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE COOPERATIVES
I PROJECTES D'ESS

05. SERVEI D'ACOMPANYAMENT PER A LA CREACIÓ I CONSOLIDACIÓ DE COOPERATIVES I PROJECTES D'ESS

Des del cercle hem ofert un servei específic per fomentar i acompanyar la creació projectes d'ESS i alhora també per consolidar i enfortir aquells ja existents. A més d'assessoraments i a companyaments per a relleus cooperatius (amb Gir.cat) o per a les transformació d'associacions i/o d'empreses a cooperatives (Borneo)

Es tracta, en definitiva enfortir el teixit ja existent i alhora de fomentar-ne l'ampliació a través de l'acompanyament a projectes de l'àmbit de l'agroecologia i el consum.

A continuació un quadre resum dels acompanyaments realitzats des del cercle (> [VEURE TAULA COMPLETA](#))

PROJECTE	SECTOR	DESCRIPCIÓ PROJECTE	BREU DESCRIPCIÓ ACOMPANYAMENT	TIPUS	TERRITORI
Borneo Nature Foundation	Altres	Borneo Nature Foundation és una organització de conservació sense ànim de lucre. Treballem per protegir algunes de les zones més importants de la selva tropical i per salvaguardar la vida salvatge, el medi ambient i la cultura indígena de Borneo. Està composta per dues fundacions: 1) Fundació Indonèsia: 90 persones treballadores i localitzada a Indonèsia 2) Fundació Internacional: 13 persones treballadores formada per oficines Regionals (holanda, barcelona...).	La cooperativa que es vol constituir correpon a una oficina regional (Barcelona), amb la finalitat de fer formacions, captacions de fons, crear aliances locals, etc	Creació (transformació)	BARCELONA (Gràcia)
La Xarxa d'Aethnic	Altres	El projecte de la Xarxa neix l'any 2021 en un període marcat per l'aturada de l'activitat turística causada per la Covid 19. Aethnic identifica la necessitat de transformar el model turístic actual per avançar cap a un altre que sigui responsable i sostenible i que a més, estigui alineat amb els ODS de l'ONU i	Suport en el mapeig d'experiències d'ESS de la ciutat susceptibles a participar de la Xarxa de Turisme Sostenible de Barcelona	Consolidació	BARCELONA (Sant Martí)

		compromès amb la Justícia Social. El projecte va començar amb una prova pilot al barri del Poblenou de Barcelona, i al llarg del 2022, la Xarxa s'ha estès a nous districtes de la ciutat i a 5 vegueries de Catalunya.			
FLAVOURFOOL	Alimentació	Cooperativa de producció de productes de fermentació	Acompayament en la creació del projecte	Creació	BARCELONA (Sants-Montjuïc)
Gir.cat	Comunicació i tecnologia	SL de disseny i desenvolupament web des de 2018	Transformació d'una SL creada el 2018 en una cooperativa de treball. Ja funcionen internament com una cooperativa i els agradaria fer el canvi i conèixer els avantatges de la fórmula cooperativa.	Creació (transformació)	BARCELONA (Eixample)
El Petit Bané	Alimentació	El petit Bané és un projecte agroecològic situat a Vilassar de Mar. Recuperem varietats antigues, sense intermediaris a un preu just. som pagesos ecològics certificats, tenim fruita i verdura km'0.	dos itineraris: Nova creació i mancomunació de serveis. - Recerca i presentació de diferents línies de comercialització. - Fórmules de model de negoci: Cooperatives de treball vs cooperatives de serveis. - Altres models de negoci. - Mancomunació de serveis: Logística i comercialització	Creació (transformació)	VILASSAR DE MAR
La Rural (VÍCTOR)	Alimentació	El projecte porta funcionant des del 2014, fent 80 cistelles a la setmana, volem augmentar en 50-30 cistelles noves a Barcelona .	Suport en disseny d'estratègia de comercialització de cistelles a la ciutat de Barcelona: potencials punts de recollida, estratègia digital, etc.	Consolidació	SANT CUGAT DEL VALLES
Can Calopa L'Olivera	Alimentació	Situada al cor de Collserola, Can Calopa de Dalt és la masia centenària on elaborem vins i olis singulars, els únics nascuts a Barcelona. Des de 2010 hi mantenim viu el patrimoni vitivinícola de la ciutat donant ales a un projecte d'inclusió social que promou l'agroecologia periurbana.	Suport en la creació del nou projecte "Can Calopa 2050, Un projecte estratègic de la ciutat rural" per la negociació d'un nou marc de relacions de cessió i finançament de Can Calopa (L'Olivera) amb l'Ajuntament de Barcelona En especial pel que fa: - nova línia de servei d'educació ambiental - encaix polítiques	Consolidació	BARCELONA (Sarrià-Sant Gervasi)

			públiques sostenibilitat, ESS, alimentació sostenible		
L'APÒSTROF, SCCL	Comunicació i tecnologia	Som una cooperativa de comunicació sense afany de lucre formada per periodistes, dissenyadores, lingüistes i docents. Com a organització, fem part nostres els valors de la cooperació i l'economia solidària i els posem en pràctica. Oferim tota mena de serveis lingüístics, de disseny i de comunicació i som especialistes en creació de continguts i comunicació corporativa i en l'àmbit de l'Economia Social i Solidària.	Cooperatives en Transició: acompanyament per que la cooperativa i les persones que en formen part incorporin canvis de mirada, d'activitat i consum que participin del canvi ecosocial.	Consolidació	BARCELONA (Eixample)
Central Parc	Alimentació	El Parc Agrari del Baix Llobregat té 160 hectàrees abandonades. A Central Parc hem recuperat 5,5 hectàrees d'aquests espais en desús i els posem en valor a través de l'agricultura ecològica.	Acompanyament i suport en: - Recerca de finançament a través de la plataforma de microfinançament Dunia - Estratègia de comunicació de la campanya comunicativa per la recerca de microfinançament - Disseny d'una sessió participativa per la realització d'un DAFO intern	Consolidació	PRAT DE LLOBREGAT, EL
René	Altres	Botiga que vol posar a l'abast de tothom electrodomèstics i productes per a la llar saludables i eficients que garanteixin uns hàbits beneficiosos per a la salut i respectuosos amb el medi ambient. Compta amb un catàleg de productes que han estat seleccionats sota provats criteris de qualitat, eficiència, i compromís cap a un consum responsable i saludable.	Acompanyament a comerços en la incorporació del criteris de l'ESS i aparició al mapa de Pam a Pam	Consolidació	BARCELONA (Ciutat Vella)
Espigoladors	Alimentació	Espigoladors lluitem per l'aprofitament dels aliments a la vegada que empoderem col·lectius en situació de vulnerabilitat d'una manera transformadora, participativa, inclusiva i sostenible.	1) Suport en la digitalització en la vesant de comercialització del producte de l'obrador i dels serveis generals de la cooperativa 2) Suport en expandir les accions de de sensibilització del projecte a l'àrea de Barcelona ciutat (especialment centres escolars)	Consolidació	BARCELONA (Les Corts)
Som Connexió	Comunicació i tecnologia	Telefonia i fibra òptica sense afany de lucre	Sessions de treball i acompanyament per compartir experiència i	Consolidació	PRAT DE LLOBREGAT, EL

	a		superar barreres actuals. Trobar en quins camps de la comunicació del marketing té sentit mancomunar esforços amb altres entitats d'altres sectors (com per exemple Opcions, Som Energia o ARC)		
--	---	--	--	--	--

5.1 Acompanyaments individualitzats ajustats a les necessitats de les persones treballadores interessades a constituir una cooperativa per continuar l'activitat

5.1.1 Borneo Nature Foundations

Borneo Nature Foundation és una organització de conservació sense ànim de lucre. Treballen per protegir algunes de les zones més importants de la selva tropical i per salvaguardar la vida salvatge, el medi ambient i la cultura indígena de Borneo.

Està composta per dues fundacions:

- 1) Fundació Indonesia: 90 persones treballadores i localitzada a indonesia
- 2) Fundació Internacional: 13 persones treballadores formada per oficines Regionals (holanda, barcelona...) .

La cooperativa que es vol constituir correspon a una oficina regional (Barcelona), amb la finalitat de fer formacions, captacions de fons, crear aliances locals, etc. I s'hauria de relacionar amb les altres dues fundacions.

5.2.2 Gir.cat

Son una SL creada al 2018 interessats en transformar-se en cooperativa. Ja funcionen internament de manera molt similar i tenen interès en conèixer quins avantatges podria tenir aquesta transformació i com portar-la a terme. S'inicia un procés de transformació de l'empresa cap a la fórmula cooperativa.

5.2.3 El petit Bané

El petit Bané és un projecte agroecològic situat a Vilassar de Mar. Recuperen varietats antigues, sense intermediaris a un preu just, son pagesos ecològics certificats, tenim fruita i verdura km'0. Pagés autònom que vol impulsar una línia de comercialització a Barcelona i es planteja la fórmula cooperativista per enxarxar-se amb altres productores veïnes i obrir una possible botiga cooperativa a la ciutat.

5.2.4 Acompanyament per a integrar criteris de l'ESS i/o acompanyament per a incorporar-se al mapa de Pam a Pam

En aquesta línia el que es pretén és enfortir i evidenciar les relacions que s'estableixen entre petit comerç i ESS, amb valors i pràctiques compartides que val la pena fomentar. Cal tenir en compte que l'activitat comercial representa entre un 16 i un 18% de l'economia i és per això que defensem que el petit comerç és un sector potencial a acompanyar cap a l'ESS. Com a agent socioeconòmic clau del nostre territori entenem que el petit comerç és una peça fonamental no només per al teixit econòmic sinó també social i cultural de la nostra ciutat.

En aquest sentit s'han dut a terme algunes accions per fer arribar a comerços especialment sensibles el dossier [Visibilitzem l'economia al servei de les persones](#) per tal d'acompanyar-los en el procés d'incorporació o visibilització de pràctiques i criteris que entenem que són un segell de qualitat i un valor a posar de manifest perquè es diferenciï de les pràctiques més depredadores del capitalisme.

Des del cercle entenem el mapa de [Pam a Pam](#) com una bona eina per visibilitzar totes les iniciatives que, arreu del territori, desenvolupen una manera de fer que és característica d'aquesta economia al servei de les persones que anomenem ESS. Així doncs, hem acompanyat totes aquestes iniciatives que, malgrat no tenir forma cooperativa sí que entenem que per les seves pràctiques s'aproximen, en certa mesura a l'ESS.

5.2. Accions de sensibilització o dinamització

5.2.1 II Jornada Compostem Barcelona: cap a una gestió comunitària i cooperativa del compost

Una jornada de 5h pensada per a treballar la possibilitat de canviar el sistema de gestió de fracció orgànica a "Compostatge Comunitari" des de la visió dels moviments socials de la ciutat, l'acadèmia i les administracions.

Es va presentar el manifest "Tornem a la terra el què és de la Terra" signat per més de 20 entitats; després es va fer un breu resum del que marca la Ley 7/2022 de residuos y suelos contaminados centrant-nos de forma més detallada en el "proyecto de orden ministerial para la exención de autorización del compostaje doméstico y comunitario, conforme a lo previsto en la ley 22/2011, de 28 de julio, de residuos y suelos contaminados"

Més tard, la tècnica en prevenció de residus de l'àrea d'Ecologia Urbana de l'Ajuntament de Barcelona va explicar l'estratègia d'ampliar el programa de compostatge comunitari municipal; i es va fer una taula rodona amb diversos projectes locals i nacionals per parlar de l'escalabilitat de compostatge urbà (casolà i comunitari) com a eina de gestió de residus municipals.

L'objectiu final, que era propiciar la formació d'un grup motor per treballar una possible estructura de segon grau dedicada a la promoció del compostatge comunitari a la ciutat, no va quajar per manca d'energies. Però, sí que es va mostrar la voluntat de seguir treballant conjuntament. Arrel d'aquesta voluntat, es van calendaritzar 4 sessions de treball conjunt per a la intercooperació dels projectes i la mancomunació de serveis.

5.2.2 La digitalització en el sector de l'alimentació agroecològica – Claus per digitalitzar el teu negoci

Aquesta jornada vol donar resposta a aquesta pregunta a partir d'una proposta que es va estructurar al voltant dels següents objectius:

- 1) La identificació de recursos i eines per a la digitalització del model de negoci, a partir de la presentació de digitest, test d'autodiagnosi de l'estat de la digitalització de cada entitat.
- 2) La capacitat digital al voltant de abordar temes que impacten en el desplegament del model de negoci i la digitalització de la mà d'Heres Social i Basetis, que permetran a les assistents conèixer com impulsar un projecte digital o com mesurar el seu impacte social.
- 3) L'apropament a projectes inspiradors: Menú Circular i Àgora Pagesa. Dues iniciatives que des de l'àmbit de l'alimentació sostenible estan apostant per la digitalització.

5.2.3 Fórmules cooperatives: foment del cooperativisme i alimentació sostenible

Punt informatiu de coòpolis en el marc de la Fira Terra i Gust durant les festes de La Mercè 2022.

En aquesta jornada vam visibilitzar Coòpolis, com a ateneu cooperatiu encarregat d'impulsar el cooperativisme, en la Festa TERRA I GUST, de la Mercè 2022. Concretament, amb l'objectiu de mostrar fórmules cooperatives que apropen la sobirania alimentària als barris de la ciutat.

06

CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

06. CONCLUSIONS I REPTES DE FUTUR

EIX 1: TRANSICIONS

En aquesta línia hem desenvolupat tres línies de treball que tindran continuïtat l'anualitat 2022-23.

> Emprenedoria en Economia Ecològica i Cooperativa > En aquesta anualitat hem desenvolupat un pilot d'un programa per emprenedoria col·lectiva en el camp de la sostenibilitat i l'ecologia. Ha funcionat força bé, posem molt en valor les metodologies i els adaptacions dels marcs teòrics de l'ESS i l'Economia Ecològica en un mateix programa. Per altre banda, a nivell de format pot millorar, potser val la pena explorar un programa més espaiat en el temps, entre una sessió i una altre, en la que s'intercalin assessoraments individualitzats. També cal valorar fer les sessions a la tarda, i de durada més curta. De cara la segona anualitat preveiem repetir la proposta incorporant millores en el format per aconseguir més participació.

> Cooperatives en transició > Aquesta línia de treball es centra en la transversalització de l'ecologia dins les pràctiques socioeconòmiques de les cooperatives. S'ha dissenyat l'acompanyament, identificat bones pràctiques, realitzat un acompanyament pilot i finalment hem tret una campanya per oferir els servei d'acompanyament de cooperatives en transició, a partir del qual ja hem rebut algunes sol·licituds per realitzar-ne més. De cara la següent anualitat pretenem donar-hi continuïtat i esperem executar varis acompanyaments en aquesta direcció.

> Fòrum per la transició ecosocial (campanya futurs impossibles) > La campanya futurs impossibles ha sigut un èxit, i l'acollida del fòrum per la transició ecosocial encara més. Tenim 60 persones que han manifestat interès de implicarse activament en la construcció del fòrum. De cara el proper anualitat, serà un de les accions centrals del pla de treball.

EIX 2: SOBIRANIA ALIMENTÀRIA ALS BARRIS

La principal conclusió a la que arribem després d'aquest primer any de treball del cercle és la necessitat de continuar insistint en la creació d'estructures cooperatives i comunitàries en l'àmbit local, vinculades al consum i l'abastiment agroalimentari.

Aquestes estructures es concreten i es despleguen en cinc eixos clau, treballats, principalment al Cicle de Sobirania Alimentària als barris però abordats de

manera transversal en gairebé totes les activitats desplegades. A continuació despleguem els cinc eixos i les principals conclusions extretes per a cadascun d'ells moltes d'elles ja establertes com a potencials línies futures

- Supermercats i grups de consum
 - Supermercats cooperatius: cal acompanyament per tal de garantir la continuïtat dels existents
 - Foment i replicabilitat d'iniciatives millor consolidades, com per exemple les coopratives de treball associat (Economat de Sants)
 - Necessitat d'explorar les potencialitats del concepte de comunitat juntament amb el cercle de transició ecosocial per incloure-hi el consum i consum agroecològic
- Logística
 - Necessitat de crear i consolidar un espai de treball format per agents representatius per pensar l'agrologística a la ciutat
 - Prototipar logística agroalimentària a Barcelona amb el desplegament d'un minihub
 - Intervenir en la logística actual de la ciutat per millorar-ne el funcionament i reduir l'impacte mediambiental
- Obradors
 - Necessitat de mapejar projectes existents i de generar una bossa de productores.
 - Necessitat de generar un espai de trobada entre projectes existents
 - Acompanyar projectes ja existents i creació de nous projectes: cap a una xarxa d'obradors compartits a la ciutat
 - Vincular els obradors amb les xarxes d'aprofitament alimentari i amb projectes contra el malbaratament (mercats, comerços, etc.)
- Restauració
 - Es detecta la necessitat de donar continuïtat a l'espai de trobada
 - Dinamitzar la creació de xarxes locals/barrials que ajudin a posar en valor la restauració del territori i generin intercooperació (comercial, logística, comunicativa, etc.)
- Mercats municipals
 - Necessitat de mapejar els espais disponibles dins/a prop dels mercats per a ubicar-hi o desenvolupar-hi projectes des de l'ESS
 - Cal una diagnosi de projecte agroecològic dins dels mercats

EIX 3: **COMPOSTATGE COMUNITARI**

A Barcelona hi ha un fort moviment que busca la naturalització de la ciutat mitjançant pràctiques que ens recorden la vida al rural. Així, moviments per augmentar la biodiversitat a la ciutat, la disponibilitat de verd urbà i d'horts

urbans i comunitaris per autoabastiment alimentari... i també, el compostatge comunitari com a pilar d'un canvi en el sistema de tractament i gestió de residus. Aquests moviments, impulsats per entitats com Veus per la Sobirania Alimentària o Ruralitzem, plantegen un canvi cap a una gestió local, descentralitzada i realment circular que aposti per tornar al sòl allò que se li ha extret (temps, espai, diversitat i nutrients) i potenciar les experiències d'autoproducció d'aliments: els horts urbans.

A més, la publicació de la nova Llei de Residus i Contaminació del sòl, posa sobre la taula que estem en un moment cabdal per generar un canvi.

Des de Coòpolis hem volgut acompanyar i impulsar el moviment de la base i connectar-lo amb l'administració (Ajuntament de Barcelona), que també ha vist l'oportunitat i ha començat a treballar sobre l'ampliació del programa Compostatge Comunitari Municipal dins l'estratègia Residu Zero.

Durant les sessions realitzades des d'aquest eix, s'ha anat treballant l'objectiu de mobilitzar les entitats referents per a crear un grup de treball per a debatre la creació o no d'una estructura de segon grau. Aquesta, és dedicada a l'impuls del compostatge comunitari com a eina de transformació del sistema de gestió i tractament de resta orgànica. Finalment, no s'ha arribat a l'objectiu inicial, però sí que s'ha creat un grup motor per realitzar un programa pilot a un barri de barcelona.

Des de Coòpolis es planteja donar suport a la recerca de finançament, i fer un seguiment per acompanyar l'evolució d'aquest Grup Motor, amb la possibilitat d'activar l'objectiu principal en els propers anys.

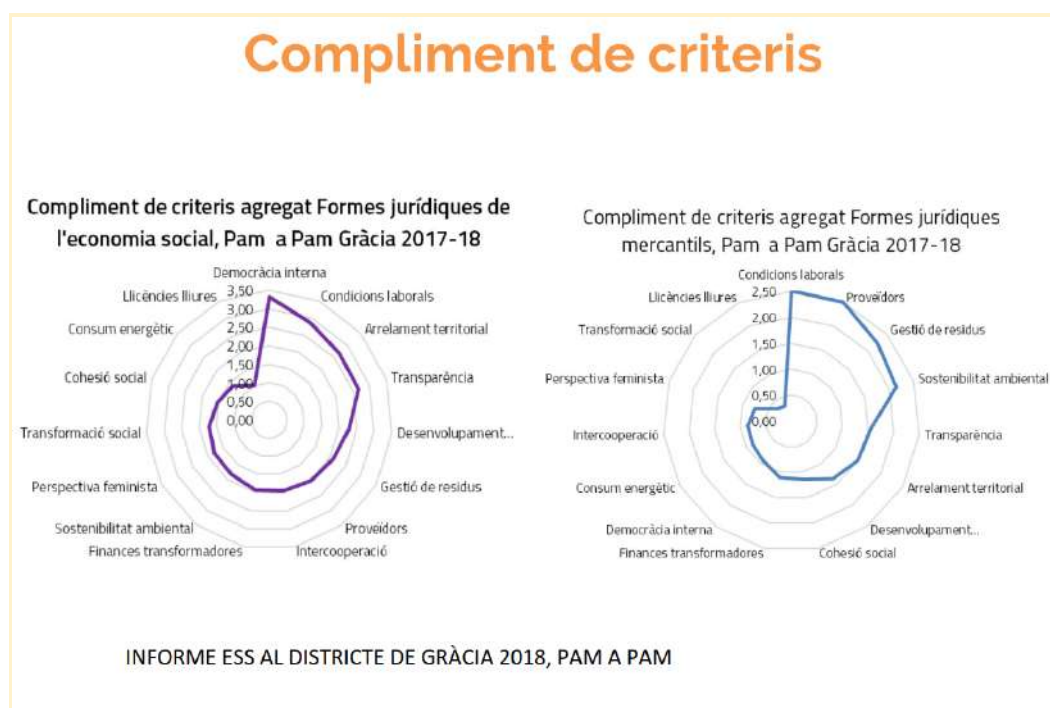
EIX 4: DIGITALITZACIÓ

En aquesta anualitat hem treballat identificant bones pràctiques digitalització en el camp de l'alimentació i l'agroecologia, així com promoven alguna acció de foment de la digitalització en aquest sector. Creiem que la aposta per la digitalització és fonamental, però potser cal reenfocar aquesta línia de treball, de manera que no operi com a eix de treball independent, de manera que es transversalitzï en els altres eixos que vertebrïn el cercle.

EIX 5: COMERÇ I MERCAT SOCIAL

El treball dut a terme amb petits comerços i comerços de barri ens demostra que hi ha punts en comú amb l'ESS i hi ha un marc conceptual i sistema de valors i pràctiques compartit en certa manera. A la gràfica que presentem a continuació es mostra el grau de compliment dels 15 criteris establerts per Pam a Pam

d'iniciatives amb forma jurídica de l'ESS i amb formes jurídiques mercantils (les habituals en petits comerços).

De la gràfica n'extreiem que sí que hi ha un cert univers de valors i pràctiques compartit però que cal continuar treballant per fomentar-lo i incorporar-hi més i millors pràctiques.

Ahora ens adonem que les grans superfícies i franquícies proliferen a tota la ciutat, suposant el tancament de petits negocis i alhora, una amenaça pels existents que no poden jugar a la batalla de preus que es lliuren al camp de joc de l'economia neoliberal i de plataforma.

Es detecta, doncs, la necessitat d'establir aliances amb el petit comerç per tal d'ajudar-lo en la seva supervivència. I la manera per fer-ho és evidenciant-ne el valor per mantenir uns barris vius, amb teixit socioeconòmic divers, arrelat a la realitat social i cultural i integrat en les dinàmiques socials i comunitàries.

En aquest sentit, s'ha treballat, conjuntament amb Pam a Pam, una Guia per la incorporació dels criteris d'economia solidària als comerços per acompanyar-los en aquesta progressiva incorporació de certs criteris que posen en valor la proposta del comerç de proximitat.

Alhora, des del cercle s'ha acompanyat alguns comerços i altres iniciatives de l'àmbit de l'agroalimentació a incorporar-se al mapa de Pam a Pam, desenvolupament, les tècniques del cercle, el paper de xinxetes.

Es conclou i es reafirma la necessitat de continuar treballant en aquesta línia per tal d'aproximar comerços i ESS i per tal d'aportar-los la intercooperació i/o mancomunació com a eina potent per generar resiliència. En aquest sentit, aquesta seria una línia estratègica a treballar en any 2, a més de continuar aprofundint en la tasca per a la incorporació de més pràctiques i valors de l'ESS.

Promou i finança:

e/s **economia
social**

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Empresa
i Treball